

SA PLÇA

Revista de Sa Pobla

Gener 93 - Núm. 7. Preu: 150 Ptes.

sant antoni 93

SON COCHES DE RENAULT.

ELINTAS

ESTAN ESPERANDOTE EN TODOS LOS CONCESIONARIOS RENAULT CON UNAS CONDICIONES EXCEPCIONALES DE FINANCIACION.

Son coches especialmente pensados para adaptarse a todas tus necesidades de trabajo, a tus gustos personales y profesionales. Vehículos que mantienen toda la comodidad y el confort de cualquier coche de Renault.

Dentro de la gama más amplia donde poder elegir, todos son espaciosos, fuertes y robustos, cómodos y confortables. Y como te conviene: económicos en mantenimiento y consumo, con la potencia de sus insuperables motores Diesel.

Además se adaptan en cualquier momento a tu gusto, por arte de la tecnología de vanguardia Renault. Son únicos. Son coches de Renault.

**Para cualquier información llame al
900 100 500.**

RENAULT MASTER

- 7 versiones.
- Capacidad de carga hasta 1.935 kg.
- Volúmenes espaciosos de hasta 12 m³.
- Motores Diesel de 77 CV y Turbo de 94 CV.
- Minibús de 17 plazas.
- Tracción delantera.

RENAULT TRAFIC

- 14 versiones.
- Capacidad de carga de 1.100 a 1.400 kg.
- Volúmenes espaciosos de hasta 7.8 m³.
- Potencia: de 60 a 77 CV.
- Minibús-confort de 9 plazas.
- Tracción delantera.

RENAULT EXPRESS

- 12 versiones.
- Potencia/ Gasolina: desde 49 CV hasta 80 CV.
- Diesel: desde 55 y 65 CV.
- Capacidad de carga hasta 775 kg.
- Máximo confort y equipamiento.

RENAULT CLIO MARKET

- Motorizaciones: Gasolina y Diesel.
- Zona de carga polivalente con una capacidad de 450 kg.
- Alto confort y nivel de prestaciones.

RENAULT. Nº 1 EN EUROPA EN VEHICULOS INDUSTRIALES LIGEROS.

Ven a verlos a:

RENAULT

Ctra. Inca, 21 - Fax 54 20 14 - Tel. 54 08 55 - 54 04 12

SA POBLA

07420 SA POBLA (Mallorca)

portada: Biel Güelo (el negre)
Tano Pomar (el vermell)

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació de sa Pobra

President: Joan Company

Administrador: Joan F. Cantallops

Director: Joan Gelabert

Consell de Redacció:

Joan A. Alomar
Joan Company
Arnau Mir
Miquel Seguí
Xesca Sastre
Jordi Soler

Coordinació informació local:

Jaume Triay
Margalida Socias

Fotografies: LLabrés

Col.laboradors:

Alexandre Ballester
Miquel López Crespi
Nofre Pons
Pere Bonnín
Joan Fiol
Ramon Molina
Joan Mayol

Publicitat i Subscripcions:

Tel. 54.05.15

Redacció: Plaça Major, 18, 2n

Dipòsit Legal: 642-1992

Impremta:

Informacions Llevant, S.A.
Passeig Ferrocarril, 1
Manacor

*Els articles signats només
expressen l'opinió dels seus autors*

editorial

Sobre una innocentada

El passat diumenge dia 27 de desembre, vespra de la festivitat dels Sants Innocents, la sempre relativa tranquil·litat poblara es veié pertorbada per la distribució d'una llista de pel·lícules on cada una d'aquestes s'identificava amb un personatge o institució de sa Pobra.

No cal dir que l'""èxit"" d'una tal iniciativa està sempre assegurat i no hi ha quasi bé ningú que pugui resistir l'interès que en desperta, i tampoc cal dir que durant tot aquest diumenge moltes converses giraren entorn a la referida llista.

Ara bé, deixant de banda el fort ressò que forçosament ha de tenir una llista on se cita i es fa befa d'uns personatges de tots coneguts, i també deixant de banda la gràcia que determinats acudits ens puguin fer, és del tot necessari que reprovem aquestes conductes perquè lluny de ser una simple broma, en molts casos són vertaderes injúries absolutament intolerables que a més tenen el sempre reprovable agreujant de fer-se des de l'anonimat més covard que impossibilita a les ""víctimes"" exercir la seva defensa, defensa que en molts casos es podria fer acudint a les tipificacions del Codi Penal.

La revista SA PLAÇA defensa un model de convivència en què tots i cada un dels ciutadans que formen la nostra comunitat puguin expressar-se lliurement, i vol ser, tal com ja anunciàrem en el primer editorial, una vertadera Tribuna on es ventilin totes les qüestions que els poblers creguin que s'han de ventilar; però aquest exercici d'una llibertat responsable no té res a veure amb libels que fan ús de l'insult i de la difamació personal a més d'intolerables intromissions en l'esfera de la vida privada.

Des d'aquestes pàgines volem demanar que no es repeteixin actuacions tan irresponsables i de tan baixa categoria com la que comentam, i així mateix volem recordar que les nostres pàgines estan obertes a tots els ciutadans perquè, amb total llibertat, puguin dir-hi la seva sobre qualsevol tema.

UTILITZEM ELS SERVEIS DE RECOLLIDA DE DEIXALLES

Si qualcú ha de tirar una bicicleta, una nevera, una rentadora, o qualsevol objecte similar el que ha de fer es telefonar al SERVEI DE RECOLLIDA DE DEIXALLES telèfon 52 30 07 i es procedirà de manera gratuïta a la seva recollida. El que mai s'ha de fer es llançar l'objecte d'una manera incontrolada.

TRAGINANT ESPINAGADES

No hi pot haver festes de Sant Antoni sense espínagades. Aquests dies a totes les cases de sa Pobla es viu el tragir que acompanya el fer aquest menjar tan pobler. A la foto del costat podem veure aquesta curiosa imatge que ens mostra l'amo en Jordi "Planes" que ajuda a l'amo en Tomeu "Borneta" a tragar una bona postada d'espínagades.

APROFITEM L'AIGUA

Ja ho vàrem denunciar en aquestes mateixes pàgines en el número d'octubre, però les coses continuen igual, si els diumenges en haver dinat, passau per la plaça, ho podreu comprovar, realment fa empegueir!

BETLEM A LA CASA DE LA VILA

Enguany l'habitual Betlem de la casa de la vila ha cridat l'atenció pel seu caràcter innovador, el conjunt ha resultat molt original, fet amb plastilina i totxos juntament amb altres elements tradicionals. Aquest betlem l'han fet un conjunt d'escolars que representaven els col·legis de sa Pobla, coordinats per en Tano i en Ferran.

UNA BONA INICIATIVA

Aplaudim la iniciativa que l'Ajuntament duu a terme al Col·legi Públic Tresorer Cladera d'ensenyar a joves de sa Pobla les nostres tonades. És aquest un llegat secular que estam forçats a transmetre a les generacions futures. Enhorabona a tots els responsables.

PROHIBICIÓ DE COETS PER SANT ANTONI

L'any passat l'Ajuntament prohibí la venda i llançament de coets en la nit de la revetlla de Sant Antoni, fou aquesta una decisió absolutament encertada i esperam que enguany les coses segueixin igual.

UNES BONES MATINES

Seguint una de les tradicions més nostrades el dissabte de Nadal anàrem a Matines, encara que vàrem arribar a l'església uns quants minuts abans de l'hora del començament, haguérem d'estar drets les dues hores que durà la celebració. Enguany el sermó de la calenda el feu en **Cristòfol Mateu i Pons**, el cant de l'àngel na **Maria I. Serra i Bonnín** i la

sibil·la na **Catalina Gost i Vallespir** que enguany ha pres el relleu a n'Isabel Siquier que l'havia cantada els dos anys darrers i abans d'ella na Joana Fernàndez que va cantar la sibil·la durant un grapat llarg d'anys. Totes aquestes tres intervencions foren molt aplaudides, encara que com es natural el punt culminant de les Matines és el Cant de la Sibil·la, encara que hi

hagut disparitat de criteris respecte a les innovacions que s'han fet en l'acompanyament que enguany a més de l'orgue inclogué el so d'un tambor. De totes maneres podem afirmar que tots els qui assistiren a Matines sortiren molt satisfets amb la intenció de tornar-hi l'any que ve.

RAMS DE NOVIA - RAMELLS - CENTRES
CORONES - PLANTES - BONZAI - JARDINERIA
SERVEI A DOMICILI
C/. Plaça, 9 Tel. 540856 SA POBLA

C/. Pintor Picasso 71
Tel. 54 01 69

Sa Pobla
Mallorca

L'AIGUA QUE BEVEM ESTÀ EN BONES CONDICIONS?

El passat dia 10 de desembre aparegué una notícia al Diari de Mallorca firmada per Miquel Adrover en la que informava que l'Ajuntament de sa Pobla estava estudiant la privatització del servei d'aigües, d'aquesta informació el que ens ha preocupat ha estat l'afirmació següent: "en l'actualitat l'aigua de sa Pobla no compta amb totes les condicions

sanitàries que seria de desitjar, a causa de la gran quantitat d'abonament, en especial nitrats, que s'utilitzen en les feines pròpies del camp", aquesta mateixa preocupació, arrel d'aquesta notícia, la tenen molts de poblers, per la qual cosa demanàrem als responsables municipals que ens diguéssim, d'una forma ben clara, si l'aigua que consumim té totes les garanties.

No tenim informació per a saber si el que es digué en el Diari de Mallorca el dia 10 és una notícia alarmista, però el que sí sabem és que l'Ajuntament no pot deixar que surti una notícia com aquesta

sense que els responsables municipals s'apressurin a tranquilitzar els ciutadans.

10 ANYS DE GOVERN DEL PSOE

Per commemorar els deu anys de govern estatal del PSOE, l'agrupació local d'aquest partit organitzà un acte que es celebrà al Saló de Cultura el passat 14 de novembre que aplegà tot un seguit de militants i simpatitzants, acte en el que intervingueren la regidora de l'ajuntament Antònia Mercadal i el secretari general Joan March.

AVÍS ALS SOCIS DE L'OBRA CULTURAL

Com fem cada any, a finals de desembre hem repartit entre els socis de l'Obra Cultural Balear els calendaris corresponents a 1993, que enguany està dedicat a la figura de Josep Maria Llompart; si algun soci no l'hagués rebut li preguem que es posi en contacte amb algun membre de la Junta Directiva o de la redacció de la revista.

OBRA CULTURAL BALEAR

IMPRESA: 1 - preu: 2' - TEL. 72 32 99 - 07001 PALMA DE MALLORCA

"UN HOME QUE HA FET PAÍS"
GRACIES, LLOMPART.

CALENDARI 1993

Dedicat a:
JOSEP M. LLOMPART

JOSEP M. LLOMPART va néixer a Palma l'any 1925. És un dels membres de la generació d'escriptors mallorquins, juntament amb Miquel Àngel Serra, que va escriure "El camí de la vida" i "El camí de la mort". Va ser un dels principals líders de la literatura mallorquina i va contribuir a la renovació de la llengua i la cultura de l'illa.

JOSEP M. LLOMPART va morir a la ciutat de Palma l'any 1992. Va deixar una obra literària molt rica i diversa, que inclou novel·les, contes i poemes. La seva obra ha estat traduïda a diverses llengües i ha estat objecte de nombrosos estudis i crítiques.

PATROXINA

"SA NOSTRA"
(OBRA CULTURAL BALEAR)

Il·lustracions de Vicent Calvet

OFICINA

C/. Goleta, 21
Tel. 54 06 73
Telefax: 54 06 73

PARTICULAR

Tel. 54 08 92
SA POBLA

Celià
AUTOESCUELA

FORSA
MATERIALES PARA LA CONSTRUCCION

Son Fornés, S. A.

Ctra Sa Pobla - Inca, Km. 1'200 - Tel. 54 09 12
07420 - **SA POBLA** - (Mallorca)

CAVALCADA DELS REIS

Un any més el 5 de gener vingueren els Reis, l'arribada dels Reis és pels més petits una de les il·lusions més grosses de l'any, per tant és evident que no sols s'ha de mantenir aquesta festa sinó que s'ha de potenciar, el que ja no està tan clar és la manera com fer-ho, tal volta fora millor tornar a les fórmules senzilles i tradicionals.

FELICITACIÓ

Aquesta és la simpàtica felicitació que en Joan Caldés "Caparrot" ens ha enviat en motiu de les festes de Nadal. Gràcies Joan, la revista Sa Plaça et desitja que puguis conservar aquest bon humor per molts d'anys.

ACABADA LA RESTAURACIÓ DELS CAVALLETS

Pocs dies abans de la fira de tardor sembla que es donaren per acabades les obres de restauració de l'edifici dels Cavallets, tot fa pensar que aquesta restauració haurà estat una obra que haurà valgut la pena, tot i que haurà suposat una molt important despesa per a les migrades arquitecturals. De totes maneres encara es poden veure fils elèctrics i telefònics que penngen. Donam per descomptat que prest desapareixeran!

Felicitació de Ses Jonqueres Veres

Hem rebut aquest poema d'un membre de les Jonqueres Veres com a felicitació de Nadal. La nostra revista ho agraeix profundament i així mateix desitja a aquesta l'associació cultural unes bones festes de sant Antoni.

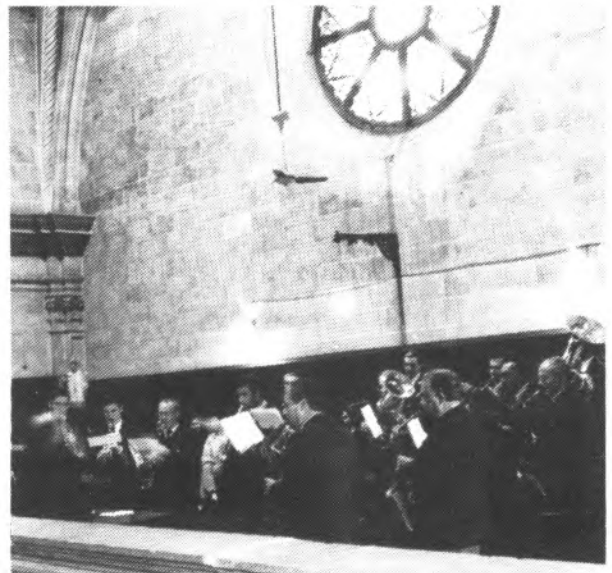
RESSONS DE NADAL

Nadal: pinzellada clara
de l'herba quan té calfreds...
Nadal: Els jonquers, ben drets,
"a mal temps fan bona cara"...
Nadal: Josep, Nin i Mare
munten un "betlem" petit..
Nadal, que dónes sentit
a la humana singladura...
Nadal: Gustem la dolçura
de torrons amb Esperit...

Molts d'anys!
Jonqueres Veres
Sa Pobla, 1992

CONCERT DE NADALES

Tant el dia de la mitjanana festa com el dia de cap d'any la banda municipal de música donà els molts d'anys a tots els poblers amb uns concerts de nades després de ls oficis religiosos. Fou aquesta una iniciati-va que complagué moltíssim a tots els que hi assistiren. Des d'aquestes pàgines volem donar també els molts d'anys a tots els components de la nostra banda de música.

PRESENTACIÓ D' UN NOU LLIBRE DE MIQUEL SEGURA

El passat dia 14 de desembre, al Centre Cultural Pelaires de Palma, va ser presentat el quart volum de "Possessions de Mallorca", obra de Miquel Segura i del fotògraf Pep Vicenç.

El nostre company, Alexandre Ballester, en va fer la presentació literària i ressenyà les antigues relacions entre els pobles i les nostres possessions.

Després, el president Cañellas, amb emoció, dirigí unes paraules a les persones presents i tancà l'acte Miquel Segura, qui pronuncià unes breus paraules i signà llibres als presents.

EN JOAN CLADERA S'HA CASAT

El passat dissabte dia 9 d'aquest més a l'església del Puig de Santa Magdalena a les 12'30 del migdia el regidor i cap de l'oposició de l'Ajuntament de sa Pobla, Joan Cladera es va unir en matrimoni amb n'Encarnació Salvà, natural d'Inca. Després del casament es va servir un bon arròs pobler a Can Quic. El nou matrimoni se n'ha anat de viatge per terres franceses. La redacció de la revista SA PLAÇA vol, des d'aquestes pàgines, donar l'enhorabona més sincera a n'Encarnació i a en Joan.

SUPERMERCADO CARNECERIA

Miguel Serra

Plaza Constitución, 6 - Tel. 54 02 45 - SA POBLA

ELIJA LA CALIDAD

EN NUESTRAS SECCIONES DE:

**CARNECERIA - CHARCUTERIA - FRUTERIA
ALIMENTACION - LICORES - LIMPIEZA - ETC.**

LLEVAMOS MAS DE 25 AÑOS A SU SERVICIO

VIVÓ

**TRANSPORTES - DESMONTES
Y EXCAVACIONES**

**MIGUEL
PASCUAL**

«BEA» S. A.

Dr Gómez Ulla, 10 - Tel. 541218
Dato, 14 - Tel. 540651 - 545825

SA POBLA (Mallorca)

SESSIÓ PLENÀRIA DEL 17-12-92

El passat dia 17 de desembre es va celebrar a la Sala de Sessions de l'Ajuntament un Ple extraordinari, del qual cal destacar un dels punts de l'ordre del dia que tractava sobre una **factura a favor de Construcciones Siquer, S.A., de 13.434.210 pessetes**, per les obres realitzades a diferents camins l'any 1989 i que per motius que es desconeixen, **no es va habilitar la corresponent partida en els pressuposts** per procedir al seu pagament.

La Corporació Municipal va tenir coneixement de la factura d'aquestes obres realitzades la passada legislatura, en el mes de desembre de 1991, però va reconèixer aquest deute després d'haver comprovat que les obres es dugueren a terme.

Els tres grups de l'oposició (PSM, PSOE i CDS) proposaren que ll'assumpte quedàs damunt la taula i que es creàs una comissió per detectar els responsables de la irregularitat

comesa amb aquest deute que ara ha d'assumir l'Ajuntament.

L'equip de govern no va acceptar la proposta dels grups de l'oposició argumentant que hi havia altres llocs per on cercar els responsables.

Dins d'un altre punt de l'ordre del dia es va desestimar els recurs del PSM contra l'aprovació de les ordenances fiscals reguladores sobre l'impost de

construccions, instal·lacions i obres (ICIO) i vehicles de tracció mecànica vigents per al 1993. Pels nacionalistes el fet que es suspengués el cobrament del 92, fa preceptible esperar la sentència d'aquest abans d'aplicar els mateixos impostos en el 93.

Segons la majoria, no té res a veure la suspensió dels impostos del 92 perquè es paguin els del 93.

Drogueria
Ferreteria
Pesca

Jugueteria
Perfumeria
Regal

CA'N MUNAR

C/ Major, 36
Tel. 54 03 98

SA POBLA
Fax 86 23 61

CONFECCIONS GÈNERES DE PUNT

Manolo

rebaixes

Muntanya, 19 - Tel. 54 16 79
SA POBLA - Mallorca

PLENARI ORDINARI DEL 8 DE GENER 93

Any nou, ambient nou a la sala de sessions de l'Ajuntament de sa Pobra.

Sembla que l'any 93, un any caracteritzat per la crisi i l'estreta del cinturó, pel que fa a l'entesa política i al funcionament dels plenaries municipals, i comparant-los amb l'últims de l'any 92, ja passats a la història, s'ha recobrat el seny i l'educació. Almanco això és el que es pot treure de la passada sessió plenària amb caràcter ordinari del divendres dia 8 de gener de 1993.

Durant les pròximes línies es farà un repàs a les distintes aprovacions dutes a terme durant el desenvolupament del passat plenari. En un proper número de la revista, es desenvoluparan els distintes temes tractats a l'apartat precís i preguntes.

Durant aquesta sessió plenària es varen aprovar **les dues festes locals d'enguany**. Per una unanimitat els dos dies triats com a festes de sa Pobra, varen ésser el dia 20 de gener, festa de Sant Sebastià, i el dia 13 d'abril, dia de la Pancaritat, dia de Crestatx.

El següent punt a l'ordre del dia és la proposta d'aprovació inicial del **Reglament Municipal del servei d'ajuda a domicili de l'Ajuntament**. Aquest punt va ser aprovat per unanimitat, tal i com ja s'havia fet a la pertinent comissió informativa, però es varen recollir distintes observacions realitzades pel P.S.M., sobre aquest reglament, com poden ésser les modificacions d'uns articles matitzant-ne el contingut.

Un altre dels punts aprovats va ésser el de sol·licitar a la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear, la inclusió del municipi de sa Pobra dins el **pla de millorament de facanes pel 93**. Amb aquesta sol·licitud de l'Ajuntament es compromet a fer una aportació del 33 per cent, un milió de pessetes, i la resta vendria a través dels propietaris, amb

el 33 per cent més, i de la Conselleria de Cultura, amb el mateix percentatge. Aquest punt també va ser aprovat per unanimitat.

El cinquè punt de l'ordre del dia era l'**aprovació del compte General del Pressupost i d'Administració del patrimoni de 1991**. En aquest moment, el PSM va argumentar que aquest sol punt hauria de ser dividit en dos. El seu vot, que va ser negatiu, es va recolzar sobre el fet que quant a l'administració del patrimoni el seu vot era d'abstenció i el vot en contra era pel compte General del Pressupost, perquè és dins la liquidació del 91 on hi havia d'haver la consignació de reconeixement de deute que s'han fet. També el vot en contra s'argumentà perquè s'han fet despeses amb proveïdors que segons el PSM l'Ajuntament no podia fer segons la normativa vigent. **Joan Cladera, del PSM, també afirmà que no es pensa realitzar l'auditoria dels comptes tal i com havia promès Jaume Font**. Els grups de l'oposició, del CDS va votar en contra, juntament amb el PSM, i el PSOE es va abstenir. El punt es va aprovar amb els vuit vots del PP.

Finalment, abans de passar als precís i preguntes, el Batle Jaume Font va donar compte de les Resolucions de batlia formades en data del 23 de novembre del 92, aprovatòries de transferències de crèdit, amb distintes modificacions després que hi hagués un increment a les partides de festes i la compra d'un vehicle per a la Policia local. Per últim, també es va donar compte dels decrets de batlia pels quals es dona de baixa a persones incloses en el Padró de Beneficència municipal.

A l'apartat de precís i preguntes, la primera de les mocions del PSOE tractava del tema del **pla d'inversions culturals**, criticant la forma de gestió de la Conselleria de Cultura, amb aquest tema i aportant

les pròpies propostes de la regidora. El PP va votar en contra de la moció. Jaume Font argumentà que li semblava improcedent que un membre del PSOE criticàs el pla d'inversions cultural, quan dins el Pla del Quint Centenari hi havia hagut arbitrietat en la forma de repartir els dobbers. En aquest sentit la regidora del PSOE recordà que les competències en matèria cultural ja varen ser transferides a la Conselleria de Cultura. El PSM i el CDS donaren suport a aquesta postura.

Després es va tractar la moció sobre l'**hospital d'Inca**, presentada per n'Antònia Mercadal, i que feia referència a **recuperar els milions invertits a Bon Sosec**. El PSM es va abstenir perquè considerava que era una cortina de fum de cara a les properes eleccions, i va afirmar que les guany i qui les guany, ells seguiran reivindicant un hospital per Inca.

Respecte a la moció del PSOE, Jaume Font, va esmentar que no es competència del Govern Balear la sanitat a les Illes, l'assistència sanitària correspon a INSALUD, i que la Societat Balear de Capital i Risc S.A. és una societat legal i pot invertir a Bon Sosec o allà on trobi.

Antònia Mercadal va afirmar que a la seva postura no es posa en dubte la societat esmentada sigui o no legal, el que diu és que els milions cap a Bon Sosec, tretes de la partida pressupostària de residus sòlids haurien pogut destinar-se a la creació de l'hospital d'Inca.

Respecte a l'altra moció presentada pel PP, sobre el mateix tema de l'hospital, Jaume Font també va esmentar que s'estava en precampanya electoral, i el Conseller de Sanitat havia hagut d'assumir l'efecte "rodillo". Segons en Jaume Font s'ha d'acomplir el mapa sanitari tal i com es va aprovar en un principi. El PP votà a favor de la seva moció i el PSM es va abstenir. El CDS va dir que, un cop passades les eleccions, recordarà que les persones han d'assumir les competències que tinguin.

EN UN TERMINI DE POCS MESOS, ELS REPRESENTANTS DE LA SECCIÓ DE CRÈDIT PODRIEN COBRAR EL 80 % DEL DEUTE.

En els propers mesos, els representants de la Secció de Crèdit de la CAP, podrien cobrar el 80% del deute que la CAP té amb aquesta entitat, després que el Servei de Millora Agrària es comprometés a comprar part de les instal·lacions de la Societat cooperativa de sa Pobra.

L'empresa pública Semilla S.A., gestionarà la venda de les instal·lacions que la CAP tenia a la Vileta. SEMILLA abonarà per les mateixes 850 milions de pessetes, havent fet efectiu fins ara 450 milions de pessetes.

La Secció de Crèdit entra dins la llista de preferència pel cobrament a l'apartat de problemàtica social de sa

Pobra i està previst que es pugui cobrar el 80 % del deute que la CAP va contreure amb la Secció de Crèdit. D'aquesta manera gran part de la problemàtica podria veure la seva fi a principis d'aquest any que acabam de començar.

ÚLTIMA HORA INFORMACIO LOCAL DESCONVOCADA LA VAGA PERSONAL LABORAL AJUNTAMENT DE SA POBLA.

Després d'una reunió mantenguda el passat divendres dia 8, va quedar desconvocada la vaga que el personal laboral de l'Ajuntament havia programat pels dies 13, 14, 15, 18, 19 i 20 d'aquest mes de gener.

El batle i el comitè de vaga arribaren a un principi d'acord que inclou una revisió de tots els llocs de treball existents a l'Ajuntament: El trasllat de peons a oficials de tercera i un premi de 300.000 pessetes pels treballadors que es jubilin als 65 anys.

Pel que fa a l'augment de sou, sols es pagarà segons la llei de pressuposts Generals de l'Estat, contràriament al que sol·licitaven els treballadors, els quals demanaven un augment en funció d l'IPC.

PRESSUPOSTS-93: 574 MILIONS DE PESSETES.

Els pressuposts de l'Ajuntament per l'any 1.993, podrien ésser aprovats en el curs d'aquest mes de gener per un total de 574.504.000 pessetes, 60 milions més que el 92 a causa de l'ingrés de 120 milions que està previst rebre del MEC per cobrir els préstecs del col·legi Tresorer Cladera.

Segons el batle, les despeses s'han reduït en més de 25.000.000 pessetes ja que, pel que fa a personal, es passaria dels 260 milions del 92 als 245 de l'any 93, i en despeses de manteniment i subministraments es passaria dels 130 milions a 122.

Jaume Font va assenyalar que malgrat el 9???? per cent d'augment salarial, el capítol de personal s'ha pogut reduir perquè s'ha estructurat el treball a realitzar de forma que s'han pogut suprimir dues dones

de neteja eventual, la placa de director del Polisportiu no serà coberta i s'han reduït les jornades d'una treballadora familiar i d'una assistenta i el servei de neteja de la guarderia. El batle afirmà també que, de les tres places d'auxiliar administratiu, solament se'n cobriran dues.

Les inversions que es preveuen pel 93 afecten principalment a l'asfaltat de camins i carrers, pels quals s'ha habilitat una partida de 6.750.000 pessetes; 8.300.000 pessetes es destinaran a finalitzar les obres municipals de l'edifici Tresorer Cladera i 6 milions es destinaran a concloure les obres del Club Cultural.

Pel que fa referència als ingressos, l'Ajuntament pensa recaptar-los mitjançant la contribució urbana (81,4 milions), l'impost de circulació (66 milions) i l'impost d'activitats econòmiques (27,6 milions).

Per altra part, el batle espera que el Consistori recaptarà 120 milions procedents de transferències corrents del fons estatal.

A L'ASSOCIACIÓ "ES GRIF"

La nostra publicació es dona per assabentada de l'existència i legalització de l'Associació per a la integració de minusvàlids de sa Pobra "Es Grif". La carta que la redacció de Sa Plaça ha rebuda és una clara prova de les ganes, de la il·lusió i les bones maneres que posen els directius de l'associació per donar-li una bona imatge; imatge que ja s'ha guanyat l'esmentada associació.

Des d'aquestes pàgines i des del més endins del cor dels que feim Sa Plaça gràcies per ésser poblers i per haver emprès aquesta tasca tan difícil com humana. Som al vostre costat.

MIRPEL

Moda en Pell

*vos desitja unes bones festes
de sant Antoni*

FABRICA:

c/ Olm, 16
tel. 50 49 15
Fax. 88 08 66
INCA

BOTIGA:

c/ Jaume Armengol, 36
tel. 88 13 01
INCA

RESPOSTA A MELCIOR COMES

Dins el camp del Dret hi ha una figura que les Entitats Públiques empren quan no els interessa contestar d'una forma concreta o immediata, aquesta figura es diu "silenci administratiu". Molt discutit ha estat aquest silenci pels tractadistes, ja que uns diuen que qui "calla ho diu tot" i d'altres que sostenen que "qui calla no diu res".

Convenint personalment que la segona interpretació és l'encertada, m'atrevesc a contestar, o millor dit comentar una carta dirigida al Director de la revista SA PLAÇA, publicada en el darrer número i que està signada per un senyor anomenat Melcior Comes.

En el context d'aquesta carta, escrita amb una gran càrrega d'ironia, es comenten diversos aspectes del caràcter i comportament del ja desa-

paregut d'aquest món Rafel Serra Company "Tianet", batle que va ser de sa Pobla, així com també de la desapareguda C.A.P. durant molts d'anys.

Sempre amb el pla irònic a què m'he referit abans, el senyor Comes comenta que durant el mandat del senyor Serra Company es milloraren carreteres i camins, es construïren edificis per l'ensenyament de les ciències i les lletres i un colossal estadi; i el senyor Comes exclama amb un pla de sorpresa i admiració "Que de coses que es fan amb els diners d'altri!"

Davant aquesta exclamació m'atrevesc a preguntar al senyor Comes, si ell, en el cas que la seva opció política triomfàs i fos elegit batle de sa Pobla, aportaria de la seva butxaca o dels seu propi patrimoni, el

numerari suficient per sufragar, amb generositat, les despeses de les millores públiques.

Si és així, i la gent ho creu, en el cas que presenti la seva candidatura a les properes eleccions municipals, li promet un gran èxit popular.

Resumint, al meu entendre, l'amo en Rafel Tianet va fer, com a home públic, coses molt bones, i no hauria estat humà si no n'hagués fet alguna de dolenta.

I per acabar vull dir que afortunadament vivim en un règim de llibertat d'opinió, però, així i tot, crec que és convenient que els retrets que s'hagin de fer es facin entre vius, i sempre és més noble i cristià deixar els morts tranquils.

un pagès.

ACADEMIA CEIA

C/. MARINA 30, 1er. TEL. 862462 SA POBLA

TENIM ELS MILLORS PREUS

ORDINADORS, IMPRESSORES, FAX,
FILTRES, MOUSE, ...

PROGRAMES DE: - COMPTABILITAT,
- FACTURACIÓ,
- UTILITATS, ...

Cultiu i Venda de Flors

Flors de son Bonafús

Gladiols - Clavells
Tulipans - Iris

a 1 km. de Sa Pobla, Crta. Can Picafort
Tels. 54 14 71 - 54 09 93 Finca de Son Bonafús
Camí dels Gorrións 07240 Sa Pobla

LA POLICIA INFORMA

Les festes de Nadal i Cap d'Any havien passat i ens havien deixat uns bons records. Quant als **accidents de trànsit**, al terme de sa Pobla, tot havia anat com una seda; però aquesta alegria quedà truncada per la mort, sempre absurda, de l'amo en Miquel Crespí Cladera (Verdera) de 69 anys. Això succeí el passat dia 3 de gener, damunt la una del migdia a la carretera PM-713 de Ciutat a Alcúdia, al mateix moment que Alain Petit feia acrobatisme amb vehicles a l'Estació del Tren.

Al mes de desembre hi hagué nou accidents de trànsit, dos d'ells a la cantonada Mercat-Comerç, i a tres d'ells la Policia Local aixecà l'atestat judicial, ja que hi hagué mals físics com ara el cas de la nina Esperança Mateu Capó de 4 anys, que fou atropellada a la carretera de Muro per un vehicle el passat 18 de desembre.

Els **robatoris** causaren molt de mal sobretot durant la primera quinzena; llocs tan poblers i coneguts com ara: la tenda "Lucina", l'estany de Can Gua, el magatzem de Can Tro, Pintures Serrano, un turisme i unes quatre casetes de marjal en sofriren les conseqüències. Alguns d'aquests fets continuen sense aclarir-se, malgrat que es continuen les investigacions. La premsa illenca es feia ressò de la **detenció de tres joves poblers** relacionats amb els fets abans esmentats, i parlaven d'un "home invisible" a sa Pobla.

El 17 de Desembre, a l'Ajuntament de sa Pobla es prenen decisions i raons sobre un **pi "sembrat"** dins d'un terreny d'ús públic, malgrat que sigui propietat de F.E.V.E, l'assumpte encara no ha acabat i pareix esser que si no hi ha entesa entre les parts, el Jutge hi haurà de dir la seva.

Però si aquest darrer mes de desembre acabà amb fred, va començar amb una bona fogatera. Els dies 2 i 3 un **incendi** de greus proporcions va cremar un bon grapat de pins i mates a la muntanya

anomenada **Sa Penya Roja**, cap a on es troba s'Atalaia, a l'altura de Son Ciurana. No és gens fàcil d'entendre com és possible que en el mes de desembre es pugui produir un incendi d'aquestes proporcions.

I ja per acabar, els membres de la Policia Local poblara donaren molta canya a la màquina d'escriure ja que foren 13 els atestats presentats al Jutge. Si bé ens han dit que aquest mes de gener estrenaran cotxe nou. No tot és dolent.

TALLERS

SA FORTALESA

C/ Fadrins, s/n.
Tel. 54 08 89

CAFE PLAÇA

XERRIM

- Enguany el concurs de betlems ha quedat bastant coix, millor dit molt coix, per manca d'organització i excés d'improvisació

-Es lamentable la falta de sensibilitat que demostra el Partit Popular en mantenir un portaveu a la nostra més alta institució que mai no parla en la nostra llengua.

-En Jaume Font es personà en el debat parlamentari sobre la reforma de la Llei d'Espais Naturals (LEN) amb la intenció de donar-hi suport, ja que, segons ell, part del futur de sa Pobra passa pel camp de golf.

-A Binissalem, Inca i Pollença, encapçalades pels batles, es feren manifestacions en contra de la reforma de la LEN, a Pollença, amb el desgavell urbanístic que tenen, millor seria que la manifestació hagués estat també contra la gestió municipal.

-La carretera Deià-Sóller serà reformada segons els projecte inicial del Govern Balear: 520 milions, 60.000 metres expropiats, no sembla que aquestes obres ajudin a conservar aquells paratges privilegiats.

-Per què serà que el President Canyelles ni en vol sentir parlar, de la figura del Síndic de Greuges?

-En el carrer Muntanya fa més de 5 mesos que falta una seyalització de trànsit.

-Enhorabona a qui tingué la bona iniciativa que la banda de música actuàs a l'ofici de la mitjana festa i de Cap d'any Realment sonà molt bé., i això que, segons hem pogut saber l'Ajuntament els deu el sou de mig any.

-Seguint amb el tema de la banda, poguerem veure una fotografia de la banda de Lluçmajor, comptarem 49 components, esperem que quan l'Es-

cola de Música doni els seus fruits poguem igualar aquest número.

-Pensem que la comissió de Cultura, amb motiu de les festes de Nadal podria haver tingut alguna iniciativa..

-El batle de sa Pobra, en consonància amb els temps que vivim, ha decidit rebaixar els sous de tots els membres del consistori, excepte els vuit regidors del seu propi grup.

-Expectació va causar l'anunci del personal laboral de fer una vaga coincidint amb les festes de Sant Antoni..

-Ja són 26 els ajuntaments que s'han pronunciat en contra de la reforma de la L.E.N.

-El dia de la mitjana festa en Feliciano ens va donar les bones festes amb una llarguíssima apagada de llums.

Polauto**Jaume Pol Cladera**

Héroes de Toledo, 54 Tel. 54 58 72
ALCUDIA (Mallorca)

Jaume Pol Cladera

Carretera Inca, 57 - Tel. 54 09 88 - SA POBLA
Héroes de Toledo, 54 - Tel. 54 58 72 - ALCUDIA

Forn i Pastisseria can Felip

c/ Església, 10 Tel. 54 01 75

FABRICA:

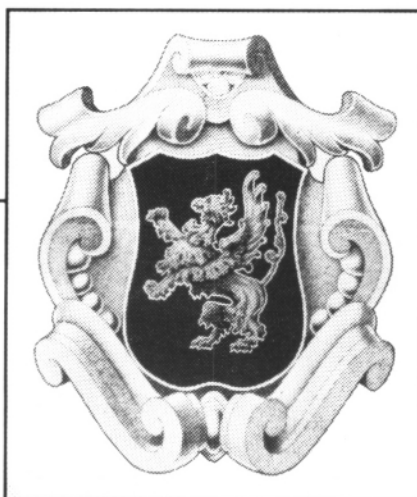
c/ Fra Juníper Serra, 15 Tel.. 54 08

ASESORIA
EMPRESARIAL

Bartomeu Tugores Crespí

Gran, 68-1º
Tels. 54 02 51. Fax 54 04 41
07420 Sa Pobra

La Corporació Municipal desitja
als lectors de
la revista "Sa Plaça"
unes bones festes de
sant Antoni.

Per molts d'anys.

CONVERSA AMB L'AMO EN TONI RUA, OBRER MAJOR DE SANT ANTONI

per J. Company

D'entre els diversos col·lectius que fan possible les festes de Sant Antoni destaca l'Obreria de Sant Antoni, és aquesta una entitat que moltes de vegades ha pogut passar desapercebuda però han estat ells, tal com diu el full parroquial de dia 12 de gener de 1992, "els qui amb la seva dedicació i treball han conservat la saba de la festa de sant Antoni".

Ens ha semblat oportú fer la conversa d'aquest mes amb l'obrer major de l'Obreria de Sant Antoni, n'Antoni Crespí i Caldés, més conegut per l'amo en Toni Rua, amb ell hem passat una estona agradable tot fent relació de l'Obreria, dels obrers i de les festes, ens ha acompanyat en tot moment la seva dona, que amb el seu caràcter decidit i ben despert, anava puntualitzant i corregint si es produïa algun error en la memòria de l'amo en Toni.

-De què s'encarrega l'Obreria de Sant Antoni?

-La nostra primera feina és reunir-nos amb el batle i els capellans per tal d'enllestir la festa. Uns quants dies abans de dia 16 ens encarregam d'anar a cercar la murta per fer l'enramellada al contorn de l'església, alçar l'arc a l'entrada de la plaça i muntar el fogueró de la parròquia. El vespre de les completes repartim les candeles i a l'Ofici del

dia del Sant feim la capta. També som presents a les Beneïdes i som

els encarregats de servir el refresc que s'ofereix el dia del Titular. Aca-bades les festes ens reunim per pas-sar comptes i pagar les factures.

-Hi ha molta diferència entre el que fan avui els obrers i el que feien anys enrere?

-Abans recorriem tots els carrers del poble per captar doblers i la barcella

avui ho fem amb furgonetes de dife-rents obrers. També fins fa tres anys anàvem a s'Ubac a cercar uns quants pins per enramellar la placeta de l'Església, però fa tres anys que ens ho privaren.

-Respecte al tema de la barcella de blat, jo record que quan era infant eren molts els poblers que per les festes de Sant Antoni anaven al despatx parroquial a oferir la barcella de blat, encara que llavors ja es podia també donar una quantitat de doblers, com ha quedat avui això de la barcella?

-La capta de la barcella de Sant Antoni es feia per ajudar a les necessitats de la parròquia, temps enrere, quan sa Pobra vivia quasi exclusivament del camp, es donava una barcella de blat, i els menestrals lliuraven l'equivalent en metàl·lic; amb el temps, a causa de cada vegada es col·lia menys blat, cada vegada foren més els qui el donaven en doblers, fins que ja únicament es feia en

"La capta de la barcella de Sant Antoni es feia per ajudar a les necessitats de la parròquia, temps enrere, quan sa Pobra vivia quasi exclusivament del camp, es donava una barcella de blat, i els menestrals lliuraven l'equivalent en metàl·lic."

de blat, també abans anàvem a cer-car la murta amb el camió de la vila,

Obrers de sant Antoni de fa uns quants anys. D'esquerra a dreta: Pau "Torres", Martí "Guideino", Francesc "Collcurt", Bartomeu "Maneguí", el rector Joan Perelló, el vicari Jaume Bisanyes, Antoni "Rua", l'escolà Miquel "Senceller" i Antoni "Mussol".

metàl·lic. Avui se segueix fent aquesta capta que en lloc de blat es capten doblers, la intencionalitat és la mateixa: ajudar la parròquia.

-Quan vàreu començar a ser Obrer de Sant Antoni?

-Jo som obrer des de l'any 1942, el meu pare no ho era, hi vaig entrar de la mà de'n Francesc Buades "Collcurt".

-Quants d'obers formau actualment l'Obreria de Sant Antoni?

-Avui l'Obreria està formada per set obrers: en Martí Crespí Canyelles "Guideino" que ingressà el 1942, en Pau Seguí i Torrens "Torres" que ho feu el 1959, en Joan Socias i Torres "Guixa", 1984, en Jaume Cladera i Simó "Cantó", 1984, en Jaume Mir i Torrens, 1990, i en Josep Pons i

Terrassa que ha estat el darrer en ingressar i ho ha fet el 1992.

-Com s'ingressa a l'Obreria de Sant Antoni?

-Normalment és aquesta una tradició que passa de pares a fills, si algun obrer no té fills o cap d'aquests no ho vol ser s'hi fa un parent o un conegut, o també un dels obrers proposa un candidat que ha de ser acceptat per tots els altres.

-Abans record que hi havia altres Obreries com la de Sant Sebastià o la de la Puríssima,

encara queden aquestes obreries?

-També hi havia la de la Mare de Déu d'Agost, la de santa Llúcia, la de santa Bàrbara i no me'n record si ni havia alguna més, però totes desgraciadament han desaparegut i només queda la de Sant Antoni.

 FUSTERIA
Joan Socies

Lluna 154 Tel. 54 05 46 SA POBLA (Mallorca)

SANT ANTONI, ELS POBLERS I LES AUTORITATS

Per Jordi Soler

Una ximbomba, un fogueró i una espinagada anegada en vi negre bastaran sempre als poblers per celebrar la festa de Sant Antoni tal com cal. La resta que s'hi afegesqui seran vuits i nous i cartes que no lliguen.

Enguany, malgrat la crisi que tenim al damunt, la nit de la Revetlla de Sant Antoni tornarà a voltar pels carrers i places del nostre poble l'esclat de la festa autèntica i ben entesa.

La festa de Sant Antoni té tots els ingredients necessaris per ésser una gran festa. Té unes arrels atàviques que es perden dins la foscor dels segles i que es trasmeten de generació en generació.

Crec que un pobler quan neix duu inscrit al seu codi genètic el cromosoma de Sant Antoni i això forma part de la naturalesa poblera i és irrenunciable.

Per això mateix, com les festes autèntiques, sant Antoni, com sant Joan a Ciutadella o d'altres és una festa per ésser viscuda des de dins sense perjudicis. No cal ésser-hi espectador. La Nit de sant Antoni és una festa simple i ni hi són necessaris grans espectacles ni gastar-s'hi cap doblorada.

Mentre soni pels cantons del poble la veu fosca i nostrada de la ximbomba i el mesclat unti les gargamelles i corri de boca en boca allò de: "Els ferrers fan les arades..." hi haurà festa.

Hi ha un clar indicador que la revetlla de sant Antoni gaudeix de bona salut i que de moment no hi ha perill de desaparició.

El fet que el Sr. President de la Comunitat i el seu seguici faci tants anys que vénen a completes i a sopar i encara no coneguin la vertadera

festa del carrer, ens fa pensar que la festa va bé, que la festa no està en perill, perquè la **forma més segura que una festa s'aigualesqui i, a poc a poc, es transformi o desaparegui és que aquesta festa s'institucionalitzi**. Les festes que són fetes des de l'administració tenen molts focs i banderetes però els falta l'escalf popular i esdevenen posstisses i refredades.

A sa Pobla tenim clar que pot venir a completes tota la corrua polític-administrativo-clèric-social de l'Illa, fins i tot s'hi pot quedar a sopar "convidada" pel poble però el que no volem és que ens espatllin la festa. Això no. A més, sant Antoni, des del Cel, mai no permetria que les institucions o "alts personatges" fessin malbé la seva festa. Sant Antoni s'estima més voltar, mig moix, pels foguerons que aguantar el rossegall a les autoritats.

Mentre pel carrer sant Antoni i el dimoni tenen el seu particular i ancestral duel i juguen a trenta-una al redòs de qualsevol fogueró, mentre s'espassen el fred i les penes engolint aiguardent a balquena, les auto-

ritats, arrengrerades en seients oficials, reten homenatge al sant ermità entregant-se a les delícies de l'àpat antonià, tot escoltant quasi a cau d'orella les tonades més pregones dels cantadors i ximbombers oficials.

Moments abans, les completes solemníssimes han servit perquè fulguràs, amb els jocs de llum de tots els salomons, tota la lluiïssor de l'oficial comitiva -senyores incloses- que ha arribat al temple precedida dels caparrots i dels caparrotets de torn.

És un avantatge que l'estament oficial tenguí sempre l'agenda ben curulla perquè així no pot vetllar gaire ni dedicar-se a la disbauxa, per això sol desaparèixer quan la festa és a les de veres, quan les ximbombes arrossegueu pel caliu el seu gemec de moreria i l'escalfor del mesclat acumulat agombola les gloses més pujades de to o més punyents.

Sant Antoni que, com sempre, acaba mig tèrbol, l'endemà a l'ofici no pot dissimular les bosses formades davall els ulls.

QUAN ELS DIMONIS BALLEEN

Ara, hivern de dies antonians, és temps de dimonis. De dimonis i dimoniets, de dimoniots i dimoniassos, de dimonions i dimoniellós. I de barrufets, banyetes-verdes i dimonis cucarells. Tota una nòmina d'imatges populars del dimoni, únic i plural, del costumari mallorquí, de les rondalles mallorquines, de les cançons i de les glosses, dels acudits i de la tradició oral mallorquina.

Sa Pobla, vila quasi seràfica tot l'any, es converteix en vila ben endimoniada durant les hores de la revetlla de sant Antoni, quan els dimonis, perdent el seu natural recolliment, surten d'amagatalls celats i s'escampen pels carrers i per les places del poble per temptar el sant eremita i per espantar i encalçar la gent i els estols d'al.lots.

La comparsa de dimonis de sa Pobla, tots abillats d'un vermell gairebé infernal, amb aletons pareguts als del rat-penat, caps amb barbes i banyes, com a perfils de boc en un sàbat teatraler. I és el dimoni gros, dit també dimoni major, qui condueix el ramat dels altres dimonis vermells. El dimoni gros és negre com el carbó de les puntes dels inferns, té el cap feréstec i pelut amb un banyam revingut i revinclat que sembla un turment bifurcat.

Crec que els dimonis de sa Pobla, precisament, són els que ofereixen una autèntica presència de dimoni, digne i conforme a la imatge popular i a les estampes, gravats i dibuixos que il·lustraven llibres alligonadors i fulls moralitzants. Això d'ossos pintats és una mala interpretació dels esquelets dels vestits de les danses de la mort aplicada, indegudament, com a decoració, a la indumentària dels dimonis mallorquins. No és una imatge autèntica del dimoni. Crec.

No hi ha constàncies documentals sobre el color, o la textura, de la pell del dimoni. Distintes tradicions parlen que la pell del dimoni a vegades fina, a vegades aspra, d'aspecte escatós. Altres parlen d'una epidermis rugosa i peluda, fins i tot d'una pell amb plomes untuoses. Però no hi ha res cert sobre la naturalesa epitelial del dimoni ni d'altres parts del seu cos.

Els dimonis del carrer, a sa Pobla, són trescadors, botadors i balladors i un punt eixelebrats. A la dansa, o ball, dels dimonis a l'entorn de sant Antoni, cap dimoni té un sentit en si mateix, cada un condueix l'altre i tots, com a radis d'una circumferència de dansa, remeten al centre, a sant Antoni que és figura convocadora. Els gests i les mirades són tant o més importants que els bots i les giravoltes. La distribució dels personatges, dimonis a la perifèria i sant Antoni al mig, simbolitza la permanència de la veritat, fe o santedat, i els dimonis balladors representen el mutable dinamisme del mal, temptació, pecat i condemna.

La part estàtica, fixa i, en el fons poc expressiva, és sant Antoni, mentre que la força xiroia, la variació rítmica, descompensada i anàrquica, és assumida pels dimonis.

S'estableix, de fet, una concepció de l'espai sagrat que voreja el sant, és reduït a l'entorn dels seus peus i, dins aquest espai sagrat, eix temporal, per més que s'hi acostin, que el freguin amb les seves manotades, els dimonis jamai acaben d'entrar al cercle personal del sant.

Tota dansa tradicional té un contingut dramàtic, és a dir, representa una història, d'una llegenda, d'una creença o d'un fet. Molts de balls d'antany que han perviscut en el temps i en determinades contrades, han modificat, adulterat, el seu significat original amb aportacions emmascarades, bé per amagar gests sexuals massa explícits, bé per dissimular antics moviments màgics.

Així el ball, o dansa, dels dimonis i sant Antoni a sa Pobla té un significat intrínsec. És la representació, al·legòrica, de referències antagòniques d'una teologia bipolaritzada. El bé i el mal, la temptació i la salvació, infern i glòria. En el món ordinari dels mortals, sovint, el bé i el mal es barregen i es confonen, en els estats de gràcia mai la maldat no penetra en el bé. I la santedat de sant Antoni és un estat de gràcia perpetuat per la canonització i mantinguda per la devoció.

Per la revetlla de sant Antoni, a sa Pobla, els dimonis de la tradició ballen i ballen al contrallum del foguerons. Són dimonis mediterranis, clars i familiars, són part del nostre patrimoni cultural i popular. Són dimonis de festa. Els altres, els dimonis de la perdició, no surten a ballar. Jo crec que hi ha dimonis filosòfics, o teològics, que no saben què és una revetlla poblera fins a trenc d'alba. Déu meu.

Per Alexandre Ballester.

L'ANGUILA, VIDA I MIRACLES

*Amor, si a sa Pobla anau,
acabareu de posar greix,
allà hi ha anguiles i peix
i carabasses a trau.*

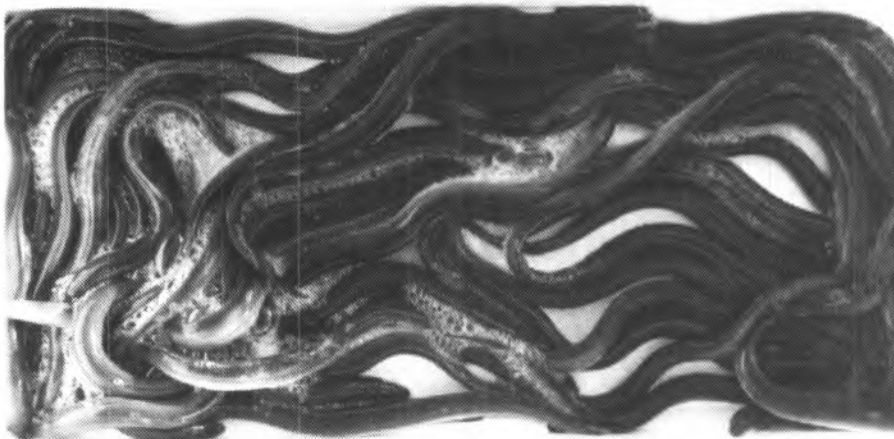
***

Per Joan Mayol,
director del Parc Natural de S'Albufera

El Pare Ginard va arreplegar devers Santa Margalida una glosa ben reveladora de l'interès i el prestigi d'un dels animals més misteriosos de Mallorca, l'anguila. Avui, molts de mallorquins, i fins i tot alguns poblers, sols saben de l'anguila que és la millor tallada de l'espinagada. Un grau més de ciència és dels qui coneixen el sabor particular i finíssim dels fideus amb anguila o altres plats de la comarca. Saber-les pescar de cuc o amb morenell ja és cosa selecta, a l'abast sols dels que saben potejar el fang o tenen accés al Sancta-Sanctòrum de les síquies de la Marjal. De la pràctica de la ciència anguilera, sa Pobla n'és la universitat, però avui voldríem afegir una mica de teòrica, i aprofitar l'amable oferiment de l'OCB de sa Pobla per difondre alguns detalls de la vida d'aquest peix singular.

"A la primavera o la tardor, quan els torrents corren, les angules remunten el corrent i entren a les albuferes i els rius. De vegades ho fan a pilots, i poden vèncer corrents prou importants. Així que la nàtsia no acaba precisament de néixer, quan remunta el nostre Gran Canal, sinó que té ja tres anys d'edat i ha recorregut alguns milers de Kms!"

Quasi tothom ho sap, però convé insistir: d'anguila poblera no n'hi ha ni una, ni tant sols mallorquina ni mediterrània: totes les anguiles neixen mar enllà, més a prop d'Amèrica que no d'Europa, al "Mar dels Sargàs", entre les Antilles i les Bahames. Les anguiles que hi arriben (més avall trobareu com es fa aquest viatge) ponen nou milions d'ous a una pro-

funditat entre cinc-cents i mil metres (les femelles) i els mascles amollen aprop de la posta el seu líquid seminal. Els ous, per tant i com a la immensa majoria dels peixos, són fecundats externament. Després de la posta, els adults moren.

Sembla ser que els ous eclosionen mentres pugen cap a la superfície del mar, on arriben uns animalons transparents, minúsculs, amb forma d'anguileta, de sols 5 mm de llargada. Aquesta larva es comença a alimentar de plàcton, i canvia de forma: es converteix en un animal pla, com una fulla d'olivera, transparent, que viu a prop de la superfície, surant entre dues aigües. Com es suposa, no s'assembla de res a una anguila, de manera que els primers científics que en trobaren, pensaren que era una altra espècie, i els anomenaren "leptocéfals". Aquests animalons són arrossegats pels corrents marins, lentament, cap a les costes europees, on arriben després d'un viatge passiu que dura més de dos anys. Han passat del mig cm de llargada, quan partiren a prop de les Amèriques, a set o vuit cm. Arribats a la costa, es tornen transformar, i de la seva forma plana passen a ser cilíndrics, sempre transparents, i ja prou forts per nedar. Són les famoses angules, la "nàtsia" de l'anguila dels pescadors poblers. A la primavera o la tardor, quan els torrents corren, les

angules remunten el corrent i entren a les albuferes i els rius. De vegades ho fan a pilots, i poden vèncer corrents prou importants. Així que la nàtsia no acaba precisament de néixer, quan remunta el nostre Gran Canal, sinó que té ja tres anys d'edat i ha recorregut alguns milers de Kms!

Les angules, en deixar la mar, són molt menjadores, s'alimenten d'animalons aquàtics, cabotins de moscard, ous d'insectes, i restes orgàniques. Creixen prou aviat, i en un any poden arribar a triplicar o quadruplicar la seva talla, arribant als 16 cm de llargada.

Les anguiletes que queden a aigües salabroses, a prop del mar, hi passen de quatre a sis anys. Les que remonten els rius, de vuit a deu. I tenen una gran capacitat per pujar contra corrent. A Mallorca s'han agafat anguiles fins a Sineu, i n'hem pogudes veure a torrents de muntanya on han hagut de salvar estimbades d'aigua d'alguns metres, segurament enfilant-se per les penyes humides. Fora Mallorca, s'ha comprovat com pugen fins a les parts altes dels rius, i fins i tot a llacs de muntanya. A S'Albufera, tots els pescadors saben que quan ve el torrent, les anguiles pugen aigua amunt, a pasturar, i si hi ha plena, surten de damunt el prim per trescar pels terrenys inundats.

Les anguiles, mentre creixen, tenen la panxa de color groc-verdós, els ulls petits i la boca rodona. Però passats entre quatre i sis anys, a finals d'estiu, comencen a canviar ferm: la panxa torna blanquinosa, brillant; els ulls creixen molt, i s'allarguen les aletes i la boca. Al mateix temps, mengen amb desfici, i acumulen una gran quantitat de greix: són les anguiles corregudes, que els pescadors coneixen molt bé, perquè resulten les millors a la cuina. A aquestes anguiles els hi ha arribat l'hora de partir, i a la fi, normalment una nit de mal temps i fosca negra (millor si plou i fa llamps i les aigües de S'Albufera tornen tèrboles amb la "roxada"), les anguiles neden cap a la mar, passen els portells dels canals i S'Oberta, i es tiren a la Mediterrània. La sortida més important té lloc a la primera lluna nova de l'hivern, aprop de la festa de Sant Antoni. De manera que les millors espinagades s'han de fer amb anguiles corregudes, i el greix de les trossades d'anguila deixa tota la llecor a la verdura melosa de la coca i fa el delit de paladars poblers i externs.

"La sortida més important (d'anguiles cap a la mar) té lloc a la primera lluna nova de l'hivern, prop de la festa de sant Antoni. De manera que les millors espinagades s'han de fer amb anguiles corregudes, i el greix de les trossades d'anguila deixa tota la llecor a la verdura melosa de la coca i fa el delit de paladars poblers i externs".

De les anguiles que se salven i arriben a la mar, de ben cert, en sabem poc, però hi ha hagut qui n'ha marcadetes, amb unes banderoles enganxades a les aletes, i així se sap que viatgen vint o trenta Kms cada dia, cap a ponent, a cercar l'Estret de Gibraltar i l'Oceà Atlàntic, per arribar, després d'un viatge que deu durar més d'un any, a les fosses atlàntiques on crien. El viatge el fan a gran profunditat; durant aquest, les femelles s'inflen molt, ja que es formen dins del seu cos els milions d'ous que han de pondre. A París, fa uns anys, es va sotmetre a una anguila femella a les condicions pròpies del viatge, i a un tractament hormonal: l'animal va agafar la forma d'un peix, amb la part central del cos quatre vegades més gruixada que el cap o la cua.

Totes les anguiles de S'Albufera són mascles, perquè les que creixen en aigües salabroses són d'aquest sexe. En canvi, les que pugen a les aigües més dolces (algunes síquies de la Marjal, alguns ullals, gorgs de torrents) es fan molt més grosses i seran femelles. Els pescadors poblers en diuen cabots i arriben a pesar alguns Kgs. També tornaven femelles -però no corregudes- les anguiles que es tiraven dins cisternes, per eliminar-hi els animalons que s'hi congrien. Hi ha casos coneguts d'anguiles de 30 anys d'edat. La més gran de que hi ha notícia (agafada fora Mallorca) era un cabot de més d'un metre i mig, i pesava quinze kgs!

Un temps, a S'Albufera, l'anguila era un recurs important, i molts de conradors de Sa Marjal podien obtenir de les síquies un ingredient per a l'olla familiar. Hi havia també alguns pescadors professionals, que duïen a vendre el producte de la seva tasca. En especial,

"Totes les anguiles de S'Albufera són mascles. En canvi, les que pugen a les aigües més dolces (algunes síquies de la Marjal, alguns ullals, gorgs de torrents) es fan molt més grosses i seran femelles. Els pescadors poblers en diuen cabots i arriben a pesar alguns Kgs".

les anguiles abundaren els anys en que es va sembrar arròs, ja que aquest conreu -inundat tot l'estiu- era un hàbitat ideal per aquest peix. És molt anomenada una plena grossa, als anys 40, que va permetre la captura a la parança del Gran Canal, de més de set tones d'anguiles en una sola nit; d'allà vengueren carretades d'anguiles cap a sa Pobla, perquè no hi cabien dins dels viviers. Però els temps han canviat, i moltes síquies, tant a la marjal com a S'Albufera estan abolides. Aquests darrers anys, amb les neteges de síquies i canals que s'han fet al Parc Natural, l'anguila s'ha recuperat un poc, però segurament aquells esplets de temps primer ja no tornaran. L'anguila, que era un aliment popular ha esdevingut un luxe gastronòmic, unit a les celebracions de festes senyalades. És en consideració a aquesta tradició, i al valor cultural, ben arrelat, que representa, que s'ha volgut mantenir una pesca limitada d'anguiles a S'Albufera, i es permet l'accés a molts de canals dels pescadors de cuc durant una gran part de l'any, un ús perfectament compatible amb la conservació del primer Parc Natural de les Balears. Que tots el poguem disfrutar molts d'anys... i visca sant Antoni!

Carnisseria can Gost

desitja a tothom unes bones festes
de sant Antoni

L' AMO EN VARET: AQUELLES MANS QUE CUREN. ENTREVISTA AMB BARTOMEU CRESPI SOCIES

per Nofre Pons

Tenia moltes ganes de conèixer aquelles mans. Les mans de mestre VARET. Ara estaven enfront meu. Unes mans velles, amples, fortes, deformades per la feina de marjal i per l'artrosi. Unes mans austeres, que no semblen capaces de fer les meravelles que d'elles m'han contades: contactes precisos amb el cos malalt, irradiació d'energia. Amb una paraula: vibracions positives.

Mes informació me donen els ulls del nostre personatge: uns ulls vius, rera unes ulleres vives també. Irradien llestoria, però molt més intel·ligència, i encara més netedat d'esperit... Uns ulls que aconseguixen la confiança total de qui els miren. D'aquests ulls no pot venir cap mal.

L'amo en Tomeu Varet és petit, fibrós, una mica nerviós. Amable sense somriure fàcilment. Està molt orgullós dels seus vuitanta-sis anys i de la seva salut. Encara va a marjal gairebé cada dia. Quan anem a veure'l ens fa passar a l'equivalent del despatx metge, i començam una llarga conversa de la qual sols transcriu una mostra. Al llarg d'una hora de conversa, exhibeix una agilitat mental i una memòria prodigiosa: surten noms, dates, i fins i tot quantitats dels ingredients per aquest o altre remei.

-Quan jo tenia cinc anys, mon pare se'n va anar a curar-se s'espatlla a un home de Manacor. Jo vaig voler anar amb ell. Quan vaig veure lo que li feia, li vaig dir "jo també ho sabia fer". Al principi, no em varen fer cas, però poc a poc vaig demostrar que en sabia, i també vaig agafar experiència, i de llavors he anat posant es remei que podia a n'és malalts que ha vingut. Jo pos ses mans per damunt i se lo que té aquesta persona. No se

com és, però ho sé. Veig si s'ha "conglacat" la sang a una junta, o si s'ha "grumada". Després, amb les mateixes mans, es bo de fer posar-hi remei.

Però vos. Quin ofici teniu?. Cobrau res per donar massatges?

-Jo som marjaler i ho he estat tota la vida. El donar massatges, es una virtut que tenc i que m'agrada practicar. Jo per un malalt me trec es cabristell.

I mai he cobrat res. Qui hem dona la voluntat, li accept si veig que ho pot fer. Si ve un atlotet que vagi magre de dobbés, no li acceptaré res.

N'hi ha que creuen que amb qualche malalt feis miracles.

-A n'ets homos de sa terra no li es donat fer miracles. Jo només faig servir lo que sé per ajudar als demés, que tots som ben germans, pobres i rics. Una vegada va venir un homo que duia a son pare en braços: duia un mes sense caminar. Quan veig tocar es genoll vaig veure que s'havia posat "corrents", i que sa sang s'era agrumada per mor de s'electricitat. Li vaig donar massatge i amb dos dies va poder caminar. Això no te res a veure amb els miracles. Però de "curan-

deros", jo sempre dic que per cada un de bo n'hi ha cinc-cents que t'enganyen, i sempre n'hi ha que juguen amb el misteri.

L'hi deman la seva opinió sobre temes mèdics: els metges mateixos. El sofriment. La mort. L'entrevista es converteix amb una xerrada informal a on l'amo 'n Varet va amollant abundant informació; sempre personal, sempre experta

-Jo crec amb els metges, quan son bons. Tenc un parell de metges de confiança i som el primer a enviar als malalts si crec que necessiten ajut. Jo mateix, fa dos anys que me pos sa vacuna contra es grip. Ho vaig provar i m'ha anat molt bé.

La meua dona s'en morí, d'un càncer. I es una malaltia terrible. Com més es fica, mes mal fa. Als darrers dies, li vaig demanar a n'és metge de Son Dureta si li podien posar una injecció per acabar es seu patiment. Si hagués estat en ses meves mans, ho hagués fet, i ella era lo que més estimava d'aquest món.

L'horabaixa d'hivern es acabat ja fa estona, i la fredor del carrer t'arriba a les cames. Vull saber l'opinió de mestre Varet sobre el nostre estil de vida.

-Jo crec que amb el menjar, va més be que no sigui tan bo. Que hi hagi mes verdura i manco "tita". Jo menj de tot, però amb mesura -el seu cos no te ni un gram de greix- i m'hauries de veure des-sembrant ullastres amb una soca així- i as-senyala amb les mans un redol d'un forc de diàmetre.

De fumar res: me vaig engatar de tabac amb dos "xigarros" quan era petit, i mai més ho he tornat provar..

Quan surt de ca- lamo'n Tomeu, m'en vaig amb l'impressió de que he après moltes coses. I de sentir-me ben germà d'aquest home, que no creu amb miracles, però sí amb la vacuna anti-grip, amb l'eutanàsia i amb la igualtat essencial de totes les persones. I, creu -sobre tot- amb les seves mans. I fa que els demés creguin amb elles com a instrument terapèutic. L'eina de curar més antiga de totes. Una eina molt sovint oblidada per els metges moderns.

Havia vingut a veure'l atret per la fama de les seves mans. Els seus ulls s'emclavaren a la memòria. Però l'organ que més recordaré d'aquest home es el seu cor. Aquest cor fort, generós, pobler i universal. Del seu cor sortien les paraules de comiat a la porta de ca-seva

-I si ets de mester res, Nofre, ja saps a on me tens.

QUAN LES CAMES ESTAN INFLADES I ADOLORIDES.

RECEPTA D' EN VARET

Quan les cames estan inflades, o adolorides, s'ha de fer circular la sang. Per això hem de posar a una ribella mig litre de vinagre i un litre d'aigua tèbia amb una grapada de sal.

Un bany dels peus amb aquesta mescla, a la part del vespre, els desinflarà i dormireu com els àngels.-

FACTORS DE RISC DE L' INFART DE MIOCARDI

L'infart de miocardi és una malaltia caracteritzada per destrucció d'una zona de teixit del cor a causa d'una oclusió d'alguna de les seves artèries. Com a conseqüència el cor té dificultat per realitzar el seu treball normal. Això ens fa pensar en lluitar contra els factors de risc i prevenir aquesta gravíssima malaltia.

-Com a primer factor de risc i tal vegada el més important és el tabac, el consum de cigarretes augmenta el risc de càncer de pulmó i de cardiopatia isquèmica (infart, angina de pit. I risc es correlaciona amb la precocitat d'inici amb el fumar i amb el nombre de cigarretes, més d'un paquet de cigarretes augmenta tres vegades el risc de patir un infart.

Hipertensió arterial.- és necessari que les persones que peteixen d'hipertensió arterial controlin la tensió arterial una vegada per setmana i sàpiguin la importància i les conseqüències si no es controla. Es necessari que les persones de més de 55 anys es controlin la tensió arterial almenys una vegada a l'any hipercolesterolemia.-és un factor de risc bastant important relacionat sobretot amb el menjar ric amb greixos (sobrassades, botifarrons llonganisses...), hàbit molt freqüent a Sa Pobla.

hiperglicèmia.-coneguda amb les paraules del llenguatge popular de "sucre a la sang"

Obesitat.- Relacionat amb les manjades amb greixos i amb la falta d'exercici.

Anticonceptius orals.-Poden produir hipertensió arterial i és necessari que el seu ús sigui controlat pel metge. Lestrés, la persona agressiva, el consum d'alcohol, el consum de cafè, no s'han demostrat que siguin factors que estiguin directament relacionats amb l'infart.

És d'importància saber les manifestacions clíniques d'infart per si es produeixen i saber que s'ha de fer

davant aquesta situació. El malat sol tenir un dolor al pit opressiu, com un pes, i característicament es posa la mà oberta al pit, juntament amb suor freda. A vegades nàusees i vòmits. Davant això, sa d'anar sense esperar ni un minut al servei mèdic més proper.

Davant els factors de risc esmentats i donada la gravetat de la malaltia que pot conduir a la mort de la persona afectada m'atrevesc a puntualitzar una sèrie de consells:

- .-deixar de fumar immediatament
- .-Control de la tensió arterial per les persones afectades

- .-Moderació amb el menjar ric en greixos i en el hàbit alcohòlic (cerveces, vi, cubates...)

- .-Control d'anàlisis de sang almenys una vegada l'any, per les persones més grans de 55 anys

- .-Realitza activitats físiques (caminar, anar amb bicicleta, jogging, etc..)

,en definitiva practica algun tipus d'esport.

- .-Davant un dolor al pit com un pes i suor, no espera l'alivi del mal i anar immediatament (encara que se li hagi espessat) al servei d'urgències més proper.

Estaria agraït si els lectors de la revista posaren en pràctica els consells dalt esmentats i en fossin divulgadors.

Llorenç Socies

“Som un il.lús”

Una cosa és negociable si és susceptible de compra-venda. No cap dins el cap de ningú que el futur del paisatge de les Illes sigui negociable. Fa mesos que els mitjans de comunicació s'han fet ressò de la negociació entre el PP i l'UM per desprotegir més o no tant el que la Llei d'Espais Naturals va preservar el gener de 1991. Negociar es defineix com tractar d'un afer amb un altre o altres per procurar de resoldre'l favorablement. En definitiva, es tracte que el PP i l'UM volen fer negoci, per això han negociat i qui fa negoci és aquell qui obté guany d'alguna cosa.

Hom no entén massa el que està passant. Per una part el PP diu que volen modificar la Llei d'Espais Naturals perquè ho varen prometre al seu electorat, per altra part si repassam les desproteccions que es pretenen fer, s'evidencia que la promesa no anava per tot l'electorat del PP, anava per uns pocs electors amb noms i llinatges, entre ells el propi president del PP. La majoria silenciosa en sap ben poc de les àrees que es pretenen desprotegir.

També resulta sorprenent la pretesa modificació proposada al terme de Felanitx que es volen desprotegir Ses Mamelles (més concretament, el Puig anomenat de Ses Mamelles) i el motiu no és altre que l'existència d'un camp de golf construït il·legalment i que va deixar pelat una part del Puig. I ara ve allò bo: per

legalitzar aquesta situació la Comissió Insular d'Urbanisme va declarar l'interès social del camp de golf amb la condició que el tros que havia envaït l'Espai Natural es tragués. L'absurd de la situació és que els promotors, mirau per on, han presentat un projecte excloent la zona que envaïa l'Espai Natural. Hom es demana, què té ara el Puig de Ses Mamelles que forçosament el volen desprotegir? Es evident que és una qüestió de pilotetes.

Desconec amb la mateixa precisió les altres preteses modificacions però, darrera totes hi ha uns interessos negociadors i aquí rau el mal. Com pot esser que tot el territo-

ri de les nostres Illes sigui un territori en venda en mans d'uns negociadors mal anomenats polítics? El nostre territori té un mal futur si per negociar s'ha de passar fins i tot per damunt la Normativa Comunitària amb contumàcia. Comparteix l'opinió de la catedràtica de Dret Internacional Rosario Huesa Vinaixa, que aquesta actitud pueril i caparruda suposarà el descrèdit del nostre Parlament davant la Comunitat Europea i davant la gent normal d'aquesta terra. Aquesta actitud no mena enlloc i incita a la desobediència civil dels ciutadans. Amb quina legitimitat ens poden exigir que paguem els nostres arbitris si han de servir per convertir el Parlament de la nostra Comunitat en un Mercat il·legítim? La grotesca i ridícula situació fa que el Parlament sembli, més que un mercat, una taula de joc on ludòpates declarats es juguin el futur de la vida del nostre territori. Malament ho tenim si la majoria lacònica segueix votant PP i UM, a damunt la taula de joc prest hi posaran les nostres vides.

Som un il.lús pensant que la majoria silenciosa cobrarà la paraula davant fets com aquests i que aquest preu tan alt d'arribar a modificar la LEN, s'ha pagat perquè alguns no votin més el PP i UM. Il.lús de mi.

Per Bartomeu Obrador.
Instador de Coloms a la Sala.

Viuda d'Antoni Serra, S. A.

PATATA DE CONSUM

CEBA

PATATA DE LLAVOR

LLEGUMS SECS

FERTILITZANTS

Mercapalma

Sa Pobla

oficines (07007 - Palma)
ZAC parcel·la núm. 6
266158 - 62

vendes
p. 117 - 119
263205 - 06

Mister Green, núm. 20 (07420 sa Pobla)
540100 - 04

Fax: 26 44 22

Fax: 54 24 19

"Mefisto"

La bondat sembla que només té una cara, mentre que la maldat es transfigura segons les temptacions que millor poden convenir a aquesta cosa tan estranya que és l'ànima de l'home. Un àngel sempre és un àngel; el diable, en canvi, essent sempre el diable, pot ser el popular Dimoni, l'infantil Barrufet, el pervers Satanàs, el carnalment femení Súcube, el rebel Lucífer o el molt pèrfid Mefistòfil. Si el lector - sempre que hi estigui interessat - es vol vendre l'ànima, cal que invoqui precisament aquest darrer: Mefistòfil. Però si el lector, en comptes de cercar l'acció s'estima més seguir amb la seva vida tranquil·la i pacífica, doncs llavors pot entretenir-se tot llegint la novel·la de Klaus Mann, "Mefisto", que publica edicions Leteradura i que consta de 311 pàgines.

"Mefisto" és una novel·la, cert, però, per la seva estructura narrativa intel·ligentment ben muntada, sembla ser una peça de teatre; en el seu escenari es desenvolupen dues accions paral·leles que neixen de la mateixa obra: el Mal. La primera acció és la del jove actor Hendrik Höfgen, l'home sense escrúpols que ambiciona el poder i la glòria. La segona és l'acció de l'ascens al poder del nazisme. Totes dues, naturalment, es complementen i fins es confonen. Els nazis necessiten homes immorals

com l'actor Höfgen per prendre el poder i poder-s'hi mantenir, i homes com ell necessiten un règim amoral com el nazi per poder triomfar. La Història és una comèdia, el món és un teatre i la vida és l'escenari. Els nazis representen ben bé la seva farsa: es posen les seves camises militars, canten himnes patriòtics, desfilen marcialment, fan foguerons amb llibres, atupen els jueus i persegueixen els comunistes. Aquest cop de teatre embrixa el poble, i aplaudeix. L'actor Höfgen, per la seva banda, que fins aleshores havia estat comunista, es ven l'ànima al diable i pèrfidament cerca la protecció dels jerarques nazis per poder seguir escalant cap a l'embriaguesa de la glòria. Ell, però, només és un arribista: mai no tindrà la tràgica grandesa de Faust. La seva, és una història vulgar ferm: si a l'escenari és un actor dolent, en la vida real és un bon actor, és a dir, sap amagar tots els defectes imperdonables de l'home. Per això, justament, necessita triomfar, perquè com a home fracassa.

Avui "Mefisto" és com un mirall. Si miram cap a terres llunyanes - Alemanya -, tornam a veure vells

Els fills de Thomas Mann: Klaus i Erika el 1927

rebrotos de nazisme. Si miram per aquí: quants d'arribistes no hi ha? Qui no té l'ànima venal? Perquè no cal enganyar-se, el diable sempre ha tingut més feina de la que ha volgut. No és ell que va a cercar l'home, és l'home que va a cercar el diable. I naturalment, el troba: sempre.

per Joan Gelabert

COMERCIAL TORRENS, S.A.

C/. Joan Sindic, s/n.
Telf. 54 07 41
Fax. 54 05 41
07420 SA POBLA
(Mallorca)

ELECTRODOMÈSTICS - LLISTA DE NOCES
OBJECTES DE REGAL - LÀMPARES - TELEVISORS
VIDEOS I ALTA FIDELITAT

Mister Green, 31
Tel. 54 05 84

SA POBLA (Mallorca)

SA POBLA A LA PLAÇA DEL DIAMANT

Margalida Socies

A Barcelona enguany també els poblers faran la festa de Sant Antoni amb un fogueró a aquesta plaça.

Segurament Mercè Rodoreda no havia pensat en la possibilitat que la Plaça del Diamant es convertís per una nit amb el lloc que concentrà no solament poblers sinó també mallorquins, al voltant d'un fogueró evocador de la festa de Sant Antoni del nostre municipi.

Per uns la idea d'exportar costums i tradicions els semblarà quasi escandalosa, per altres, com al principal promotor d'aquesta nit bruixa poblera a Gràcia, al barri més antic de Barcelona, com és Antoni Torrens, aquesta idea ha estat com una manera d'unir poblers, de fer-los trobar, i unir també mallorquins que no tenen possibilitat de viatjar fins a sa Pobra el 16 de gener. Enguany els estudiants, els professionals vinculats de qualche manera amb l'Illa i amb sa Pobra sí que podran viure la festa, aquesta nit que un dia Alexandre Ballester va batejar com la nit bruixa. Serà el dissabte dia 23 de gener, al vespre, al barri de Gràcia i entorn d'un fogueró. Serà al ritme de cantadors, ximbombes i dimonis, tots ells poblers que han volgut repetir la festa del dissabte de Sant Antoni, per apropar els nostres costums a altres parts germanes on també hi ha per-

sones que els interessa vibrar amb la nit bruixa.

Antoni Torrens, l'apotecari que ha viscut de forma especial tot alò que envolta la cultura popular, va tenir aquesta iniciativa que s'ha convertit amb un símbol de la trobada per un dia de poblers i mallorquins. Antoni Torrens comentà que la idea, quan va ser exposada al districte de Grà-

**CLUB
CULTURAL**
SA POBLA

cia de l'Ajuntament de Barcelona, va ser molt ben vista i el suport per part de l'Ajuntament barceloní ha estat total, des que se li va fer la proposta esmentada. Igualment, i a nivell institucional, segons en Torrens, també ha trobat el suport del Govern Balear, a través de la Conselleria de Cultura i de la Conselleria de Turisme, amb els Consellers Vidal i Cladera vinculats de qualche forma a sa Pobra.

Fins i tot, des de la Conselleria de Cultura s'ha expressat, així ho va afirmar el propi Torrens, que aquesta festa podria tenir continuïtat. D'altra banda, n'Antoni Torrens ha rebut també el suport dels cantadors, ximbombes, dimonis de sa Pobra, amb la coordinació del Regidor de festes, Josep Moyà, i de cultura, Joan Crespi. Alexandre Ballester, també hi serà present, en aquesta nit bruixa a terres catalanes, donat la visió històrica i antropològica de la nostra festa.

El que havia d'esser un fogueró familiar i per uns pocs mallorquins, per l'efecte "cadena", segons el propi Antoni Torrens, concentrarà a moltes persones com ara l'Associació d'Amics de Mallorca, així com molts estudiants mallorquins de les distintes Universitats no tan sols de Barcelona sinó també de la resta de Catalunya. Les dimensions que ha aconseguit la iniciativa no es poden preveure fins a la mateixa nit bruixa, la revetla mallorquina a Barcelona, del proper dissabte dia 23 de gener. Antoni Torrens, i el Club Cultural de sa Pobra en aquesta ocasió intentaran amb l'ajuda de molts de poblers fer viure la nit bruixa i màgica dels foguerons de sa Pobra, a un altre indret, un indret incomparable, quasi de novel·la, com és la Plaça del Diamant, a Barcelona.

**Cerc pis o planta baixa
moblats**

INFORMES:
DE DIMECRES A DISSABTE DE 6H. A 9H.
TEL. 54 23 89

TOMEU FIOL SERRA
(emmarcats, fabricació pròpia)

c/ Marquès de la Romana, 15
Tel. 54 11 56
07420 SA POBLA

CICLE DE LA HISTÒRIA DEL CINEMA

Margalida Socies

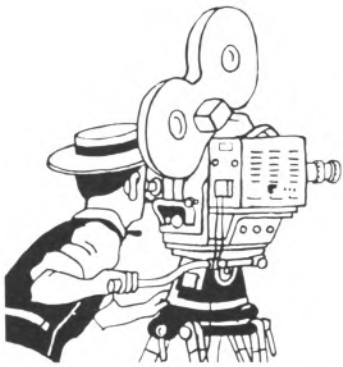
A partir del proper divendres dia 15 de gener, el Centre Es Cavallets de sa Pobla es convertirà en una sala de projeccions, on els afeccionats al Cinema i als amants de conèixer la història de l'anomenat "Setè Art", puguin fruitir veient les primeres filamacions realitzades als inicis del cinema fins arribar a les primeres produccions sonores.

"Història del cinema mut", així s'ha anomenat aquest cicle que constarà de més de quinze projeccions, durant cada divendres dels propers cinc mesos.

Des de les primeres realitzacions de Lumière, fins a passar per

les obres de Charles Chaplin o les de Buster Keaton, arribarem a les produccions dels anys 20, amb obres com "Metrópolis", de l'any 1925, o també "la passió de Joana d'Arc", i també l'obra de Stroheim, del 24, "Greed", Avarícia, obra amb la qual es tancarà aquest cicle d'història del cinema mut.

L'entrada serà gratuïta, recordam que és al Centre "ES CAVALLETS" de sa Pobla, i que l'horari anunciat a un començament és a les 20 h., encara que les projeccions s'iniciaran a les 20:30. Per a totes aquelles persones que els interessi la història del cinema mut, cada per-

sona que hi acudeixi rebrà, prèvia inscripció, material complementari que l'aproparà mes a les projeccions programades.

Amb aquesta activitat, entre lúdica i cultura hi participa el Museu d'Art Contemporani i l'Ajuntament, i ha estat organitzat per l'entitat bancària "Sa Nostra" a tres bandes, Sa Pobla, Eivissa i Ciutat.

P · R · O · G · R · A · M · A

EIVISSA

PALMA

SA POBLA

1. PRIMER PROGRAMA DE LUMIÈRE • A. i L. Lumière, 1895 DE LA LLENTERNA MÀGICA A MÈLIES • G. Méliès, 1898 THE GREAT TRAIN ROBBERY (El gran robatori del tren) • E. S. Porter, 1903	01/	11	13	15
2. CURTS PRIMITIUS DE D. W. GRIFFITH , 1908 - 1910		18	21	22
3. CHARLES CHAPLIN. ETAPA KEYSTONE II , 1914		25	27	29
4. A WOMAN OF PARIS (Una dona de París) • Ch. Chaplin, 1923	02/	01	03	05
5. OUR HOSPITALITY (La llei de l'hospitalitat) • B. Keaton i J. Blystone		08	10	12
6. FOR HEAVEN'S SAKE (Per l'amor de Déu) • S. Taylor, 1926 CAPTAIN KIDD'S KIDS (Les filles del capità Kidd) • H. Roach, 1919		15	17	19
7. THE DANGER GIRL (Una al·lota perillosa) i TEDDY AT THE THROTTLE (Teddy al galop) • C. Badger, 1916 LOVE IN A POLICE STATION (Amor en una comissaria), 1927 RUN, GIRL, RUN (Corre, nina, corre) • A. Goulding, 1927		22	24	26
8. CURTS DE CHARLEY CHASE , 1923-1926	03/	01	03	05
9. DER GOLEM WIE IN DIE WELT KAM (El Golem) • P. Wegener, 1920		08	10	12
10. DER LETZTE MANN (El darrer home) • F. W. Murnau, 1924		15	17	19
11. METROPOLIS • F. Lang, 1926		22	24	26
12. HUNCHBACK OF NOTRE-DAME (El geperut de Notre-Dame) • W. Worsley, 1923	04/	29	31	02
13. LADY WINDERMERE'S FAN (El ventall de Lady Windermere) • E. Lubitsch, 1925		19	21	23
14. LA PASSION DE JEANNE D'ARC (La passió de Joana d'Arc) • C. Th. Dreyer, 1928		26	28	30
15. GREED (Avarícia) • E. Von Stroheim, 1924	05/	03	05	07

Totes les projeccions seran a les 20 h. a:

Sala de Cultura "SA NOSTRA"
Aragó, 11 - Eivissa

Centre de Cultura "SA NOSTRA"
Concepció, 12 - Palma

Centre els Cavallets
Plaça Major, 15 - Sa Pobla

Les projeccions són gratuïtes, tot i així per aconseguir el material complementari serà imprescindible inscriure's als mateixos centres o a través de qualsevol oficina de "SA NOSTRA"

EL "GRUP ENCONTRE CULTURAL" VOL DINAMITZAR LES ACTIVITATS CULTURAL PELS JOVES DE SA POBLA

Des de fa unes setmanes d'ha posat a treballar un grup de joves que s'autodenomina "Encontre Cultural". Un grup d'amics interessats per a dinamitzar la població infantil i juvenil ha fet acte de presència a sa Pobra, i s'ha manifestat ja a través de l'organització de dues activitats.

Aquestes dues activitats d'Encontre Cultural han estat adreçades ambdues al públic més jove.

El passat dia 6 de gener, coincidint amb la festivitat dels Reis, aquest grup "Encontre Cultural" convidà al

grup del taller de teatre d'Alcúdia a la realització de tres obres de teatre de caire infantil, especialment interpretades per al públic de manco edat. La Casa de Cultura es va omplir de pares i nins per delectar a aquests últims amb tres obres infantils: "La lletera", "La rateta presumida" i "La rateta Marcel.lina".

Però de cara a Sant Antoni també Encontre Cultural ha volgut fer qualque activitat, com la del dibuix i pintura infantil, per conèixer com veuen i com pinten els nins el que senten

sobre les festes de sa Pobra. Per això, el passat diumenge dia 10 de gener hi va haver una trobada d'arts plàstiques al Pavelló del Poliesportiu Municipal, que va concentrar a molts de nins. Aquests dibuixos que es realitzaren seran exposats en breu. Aquestes han estat de moment les primeres activitats que ha promogut aquest grup "Encontre Cultural" que segons han afirmat ells mateixos treballen sense ànim de lucre, de forma totalment desinteressada.

M. Socies.

NOTÍCIES POBLERES

SERVICIO OFICIAL

IVECO

FRENOS NEUMÁTICOS

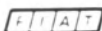
DIMETAL

Bendix

FRENOS HIDRÁULICOS

IVECO aifo

MOTORES MARINOS Y
GRUPOS ELECTROGENOS

MARTIN MORA CRESPI
REPARACIÓ AUTOMÒBILS I CAMIONS

Isaac Peral, 39 - Tels. 54 18 15 - 61 32 80 - SA POBLA

CLÍNICA D'ESTÈTICA Dra. GARZÓN

PELL

ESTÈTICA

ACNE	• ARRUGUES
MALALTIES VENÈRIES	• VARICES
BERRUGUES	• ESTRIES
CAIGUDA DE CABELL	• CICATRIUS
PSORIASI	• TAQUES
AL·LÈRGIES (PROVES)	• QUELOIDES
EZCEMES	• FLACCIDITAT
FONGS, etc.	• PELUSSA

INCA

C/ Comerç, 4 tel. 88 14 10

PALMA

C/ Jaume de Santacília, 3 tel. 71 14 30

BON PROFIT AMB NA ISABEL JAUME, DEL RESTAURANT "SA FORTALESA"

per Joan Teixidor

A l'entrada de sa Pobla, venint per la carretera de Pollença, hi ha el restaurant "sa Fortalesa", popularment conegut per "Can Santi", allà hem anat per tenir una conversa amb Na Isabel Jaume que hem trobat en plena feina, però això no ha estat cap inconvenient i ens ha atès molt bé.

-Quan obríreu el vostre negoci?

-Com a bar, fa cosa d'uns set anys, i mig anys més tard ja com a bar i restaurant.

-Quin plats oferiu a la vostra carta?

-A més d'una sèrie d'entrants i truites, servim espatlla de xot, pollastre al forn, entrecot amb pebre bo, bistecs, filet de vedella; de peix tenim sípia, calamars, calamarets, gambes, rap a la marinera, emperador, graellades, i també paelles i arròs brut però només per encàrrec.

-Quin preu té dinar o sopar a "sa Fortalesa"?

-Això depèn del que es demana, però entre unes mil i mil cinc-cents pessetes. També oferim diàriament un menú per 650 pessetes que inclou dos plats i postres a més del vi, aquest menú varia cada dia, avui per exemple donarem de primer escaladums, de segon escalopa amb ensalada i de postres melicotons.

-Quins són els plats que vos demanen més?

-El bistec amb pebre bo, el cordon

bleu, i l'espatlla de xot.

-Tinc entès que també serviu berenars?

-Sí, cada matí servim berenars, sempre hi trobareu frit, sèpia, calamar o popets, a més de "callos", llengua i llom. El preu amb el vi és de 400 pessetes.

-Quan es pot venir a menjar al vostre restaurant?

-Tenim tancat els dilluns, els altres dies de la setmana, la cuina està oberta de 13 a 15 i de 20 a 22'30.

ESPATLLA DE XOT AL FORN

Ingredients (per a 4 persones)

2 espatlles de xot de 1 kg aproximadament
 3 cebes
 3 tomàtiques
 6 pastanagons
 1 copa de conyac
 1 copa de vi
 1 copa d'aigua
 sal, pebre, pebre vermell, orenga, farigola, romaní, 2 fulles de llaurer i 6 alls.

Elaboració

Es netegen de greix les espatlles i es mig parteixen, se salen i es col·loquen en la rostidora. Amb l'orenga, la farigola, el romaní, el pebre vermell, els alls i el llorer es fa una picada en el morter, després hi afegim la copa de conyac en aquesta picada, i l'empram per empastissar les espatlles. Després cobrim les espatlles amb els pastanagons, les cebes i les tomàtiques, tot tallat a rodanxes, tornem a posar-hi sal i pebre i hi posem una mica d'orenga i romaní, després ho regam amb el vi, el conyac i una mica d'aigua. Una vegada fet tot això, fiquem la rostidora al forn i l'hi tenim dues hores i mitja. Bon profit!

INFORMACIO ESPORTIVA

No podem dir que l'any hagi començat bé pel Poblense, si al darrer partit de l'any, l'equip que entrena en Nico López perdia dins del seu camp davant del coer Son Roca, dins l'any nou perdia el partit que disputava dins del camp de l'Alaior i el dia de Reis en un partit molt estrany, el conjunt blau i grana tornava a perdre a Sa Pobla pel resultat d'un gol a dos davant del conjunt també menorquí del Ferreries.

Fa la impressió que el Poblense està travessant una petita crisi, ja que darrerament està deixant escapar punts dins del seu camp. Creim que amb molta facilitat. Els partits que es juguen a Sa Pobla són molt importants i el Poblense no hauria de deixar més punts i així poder conservar la bona classificació que ocupa ara a la classificació general.

Esperem i desitgem que el Poblense surti ben aviat d'aquesta possible crisi i que pugui sumar qualche altra victòria en els desplaçaments que ha de fer les properes jornades.

EL CASA MISS-JOTUL, SEGUEIX PEL BON CAMI.

L'equip de tercera regional que representa a sa Pobla dins l'actual campionat, el Casa Miss-Jotul, segueix mantenint una posició còmoda a la taula classificatòria i creim que no ha de tenir problemes per dins de poc temps tornar a esser el "leader" del seu grup, això sí, amb el permís de l'actual primer classificat el Búger.

Jaume Triay

Bar Alomar

Ca'n Corti

C/. Ruído, 81 - Tel. 86 22 11 - SA POBLA

NORT

N E T E G E S

BARTOMEU PAYERAS TORTELL

APARTAMENTS
RESTAURANTS
DISCOTEQUES
BARS
HOTELS
COL.LEGIS
EDIFICIS PÚBLICS

Manteniment,
neteja de vidres,
tendals, moquetes,
ceràmiques, etc.
Neteja de façanes,
(a raig d'arena i aigua),
vitrificat,
escombratge mecànic.

PROGRAMA DE LES FESTES DE SANT ANTONI ABAT DE SA POBLA 93

DISSABTE, 9 DE GENER

- * A les 08,30 h.- Control de gimnàstica rítmica, al pavelló del polisportiu.
- * A les 18,00 h.- Partit de bàsquet júnior masculí al pavelló del polisportiu municipal.

DIUMENGE, 10 DE GENER

- * A les 12,00 h.- Partit de bàsquet sènior al pavelló del polisportiu municipal.
- * A les 16,15 h.- Trobada d'Arts Plàstiques Infantils al pavelló del polisportiu municipal. Organitza "Grup Encontre Cultural".
- * A les 20,00 h.- A l'església parroquial, concert amb la participació de la Coral de sa Pobra, Coral des Puig de Selva i Orquestrina de l'Escola Municipal de Música de Selva.

DILLUNS, 11 DE GENER

- * A les 19,00 h.- Al saló de sessions de l'Ajuntament, Parlament Pòrtic de les festes: "Memòria popular de sant Antoni a sa Pobra" per l'escriptor Alexandre Ballester, cronista oficial de la vila.
- * A les 21,30 h.- Al saló de cultura, representació de l'obra de teatre "la Seu Plena d'Ous" pel grup AGARA d'Andratx.

DIMARTS, 12 DE GENER

- * A les 18,30 h.- Certamen infantil de ximbomba i cançó poblera al saló de cultura.
- * A les 20,00 h.- Trofeu sant Antoni futbol-sala al pavelló del polisportiu municipal.

DIMECRES, 13 DE GENER

- * A les 19,00 h.- Inauguració de l'exposi-

ció de pintura de Pau Pericàs al vestíbul de la Casa Consistorial.

- * A les 19,30 h.- Inauguració de l'exposició de pintura de Daniel Codorniu, a les sales de "Sa Nostra".

DIJOUS, 14 DE GENER

- * A les 19,00 h.- Inauguració de la VII Mostra de Bonsai al pati de "Sa Nostra".
- * A les 19,30 h.- Conferència al saló de cultura a càrrec de Basilio Baltasar, escriptor i editor, sobre el tema: "Consideracions sobre la revetla de sant Antoni".
- * A les 20,00 h.- Trofeu sant Antoni de futbol-sala al pavelló del polisportiu municipal.

DIVENDRES, 15 DE GENER

- * A les 19,00 h.- Inauguració de la XVI Mostra d'Arts Plàstiques "Sant Antoni 93" al Museu d'Art Contemporani.
- * A les 20,30 h.- Projectió de films corresponents al "Cicle de Cine Mut", curts de Lumière, Mèliers i Porter, a l'edifici "es Cavallets".

DISSABTE, 16 DE GENER

- * A les 10,00 h.- Sortida de la jovenalla del poble, de davant la Casa de la Vila, per anar a "Sa Llebre" a cercar llenya per als foguerons de la parròquia i de l'ajuntament, segons antiga tradició.
- * A les 16,00 h.- Sortida de dimonis i de "Sant Antoni" i cercavila per les places i carrers del poble.
- * A les 16,30 h.- Gran encontre de futbol "Trofeu Sant Antoni 93" entre la "U.D. Poblense" i la "Penya Santa Eulàlia" al camp del polisportiu.
- * A les 18,00 h.- Partit de bàsquet cadets

masculins, al pavelló del polisportiu.

- * A les 19,30 h.- A la Casa Consistorial, recepció de les autoritats i convidats.
- * A les 19,45 h.- Assistència a "Completes" acompanyats pels "Vells Caparrots de sant Antoni", els "Caparrots Minyons de Sant Antoni" i els "Gegants de la Vila".
- * A les 20,00 h.- Partit de voleibol sènior masculí, al pavelló del polisportiu municipal.
- * A les 20,45 h.- Al vestíbul de l'Ajuntament, tradicional refresc. Cant de les pobleres cançons de ximbomba.
- * A les 21,00 h.- A la Plaça Major, tradicionals balls de les colles de caparrots, acompanyats per la banda de música de sa Pobra.
- * A les 21,30 h.- IX Trobada de cantadors i ximbombers, al recinte de la Plaça Major,

DIUMENGE, 17 DE GENER

- * A les 10,00 h.- Cercavila a càrrec de la colla de xeremiers "Can Llargo" (Mateu i Bartomeu Aloy).
- * A les 11,30 h.- Dins l'església parroquial s'oferirà un ball a càrrec de l'escola de balls "Marjal en Festa" i "Els Xirois". Ofrena de productes del camp.
- * A les 12,30 h.- Refresc a la Casa Consistorial. Ball de caparrots, a la Plaça Major.
- * A les 16,00 h.- Desfilada de carrosses per l'itinerari de costum.
- * A les 18,00 h.- A la Plaça Major hi haurà escardadissa d'olles i corregudes amb sacs.
- * A les 18,30 h.- Davant la Casa Consistorial, lliurament dels premis del concurs de foguerons, betlems i aparadors.
- * A les 19,00 h.- A la Plaça Major, actuació de "Marjal en Festa" i "Ballada Poble- ra".

Volem donar les gràcies a Joan Ramon Porquer qui col.laborà desinteressadament al nostre darrer número amb l'aportació de fotografies

NAIXEMENTS

desembre	8	Margalida Canyelles i Paieres
	11	Catalina Mir i Jaume
	21	Jaume Verd i Serra
	28	Martí Crespí i Muntaner

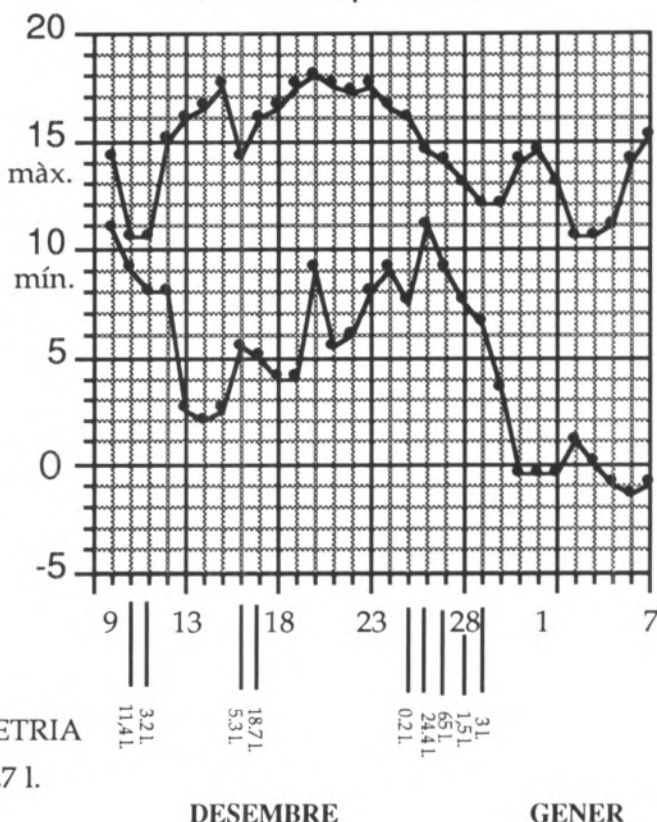
MATRIMONIS

desembre	12	Josep Alomar i Serra Maria I. Bonnín i Serra

DEFUNCIONS

novembre	30	Margalida Serra i Mir "Catalona", 86 anys
desembre	3	Paula Serra i Siquier "Barreta", 86 anys
	10	Bartomeu Crespí i Cladera "Cotxori", 81 anys
	20	Joan Fernández i Navarro 79 anys
	23	Gerònia Crespí i Cirer "Carraxeita", 83 anys
	24	Joan Franch i Caldés "Genet", 77 anys
	25	Lluïsa Gomez i Lòpez 68 anys

dades facilitades per "Sa Canova"

MOVIMENT PARROQUIAL 1992

BAPTISMES: 63 (31 nins i 32 nines).

MATRIMONIS: 47

DEFUNCIONS: 135 (79 homes i 56).

Hi ha una pèrdua de 72 persones: 48 homes i 24 dones.

PLUVIOMETRIA

Total: 132,7 l.

XEMENEIES Y ESTUFES CA'N CABRER

DISTRIBUIDOR EXCLUSIU
A SA POBLA DE:

JOTUL
NORUEGA

SUPRA
FRANÇA

AUSTROFLAMM
ALEMANIA

VENGUI A VEURE LES NOVES
ESTUFES JOTUL 1992/93

CARRER CALVO SOTELO, 44 - TELF. 54 12 97
SA POBLA

PERRUQUERIA

NOFRE

& MESURES HIGIÈNIQUES:

- *canvi periòdic de materials,
- *fulletes d'un sol ús.

& TRACTAMENTS CAPIL·LARS

& ANÀLISIS DE CABELL

& TINTS I PERMANENTS

Carrer Gran, 44
Tel. 54 11 07

ODISSEA D' UN POBLE, D' UNA TERRA (III)**Per Bartomeu Payeras i Comes****MADURACIO DELS FRUITS**

I passen els dies, i passa el temps.
I dona glòria veure les esplendoroses sementeres,
s'endevina l'agraïment de la terra a l'home.
I la suor multiplica els grans i els fruits,
i la festa vesteix el camp de verds intensos,
i de grocs de maduresa de tardor.
El vent d'armoniosa melodia,
gronxa les messes i les motes generoses de gra,
talment una simfonia serena de sons acompanyats,
milions de violins d'arestes d'espigues carregades,
talment un quadre fantàstic de grocs d'or en moviment,
que nasqués viu de pinzellades divines.
Les rostides bajoques del mongetar granat,
guardan les perles del blanc fruit immaculat,
com un tresor, en punta de llança punyent.
Les patateres abraçen la terra,
guardant el tendre fruit de carn sucosa.
I les faveres, florides i flairoses, grises.
I el blat d'indies, de panotxes de cabellera daurada.
Cacauet enterrat i sedegós, esperant la forta espolsada.

**ET VEIG CREIXER SEMBRAT MEU
I EL COR S'OMPLE D'ALEGRIA
COMPROVANT MES CADA DIA
QUE EL MEU GOIG ES TAMBE TEU.**

COLLITA DE MONGETES.

Es de matinada, dolça pau de l'aurora clara.
La rosada cobreix fulles i fruits,
la terra banyada per l'alè de l'aurada.
La boira dona un caire misteriós a l'ambient,
i sents que la humitat enrevolta tot el cos.
Encara no ha sortit el Sol, la fosca és espessa encara,
i ja se sent la vida dins la terra, alè intens de l'aurora,
dins les tenebres fugisseres, porugues de Sol.
Cal aprofitar la flongesa de les plantes,
per no fer malbé el fruit madur presoner.
Ajupides gents dins els solcs,
a grapades constats i impetuoses, rabents i delicades,
van arrabassant, una a una, les mongeteres daurades.
Una orde, i una altra, anar i tornar, dos solcs cada vegada.
Adesiara alcen el front per eixugar la suada,
que brolla abundosa en aquesta hora primera.
Ben compostes les manades, formen serres de motes
tombades.
Poc a poc, passada a passada, orde a orde,
va caient el sementer,
de mongeteres sembrat, de mongeteres caigut.
L'esquena sembla que no vulgui adreçar-se.

De bell matí, el Sol encara no crema,
i la terra ja és regada de suor i de cansament.
Quan el Sol s'aixequi, i senti la pell el contacte,
s'eixuga la rosada,
la planta torna rostida, la bajoca ferma i feridora.
Cal deixar per ara la tasca,
estalviar la força cansada,
la bajoca esclataria ansiosa de veure llum.

**AIXECA'T SOL AVIAT
QUE SE QUEIXA JA S'ESQUENA
MOLTES HORES HEM PASSAT
ARRABASSANT A BALQUENA.**

**SOL QUE SURTS CADA DIA
AIXECA'T AVUI MES PREST
D'AQUEST GERRICO DE TEST
L'AIGUA JA NO SACIA.**

BATRE MONGETES.

El Sol torrat de l'estiu treu la darrera saba,
de les plantes caigudes, mirant el cel esglaiades.
Estan ben rostides, és hora de dur-les a l'era.
Es el temps de batre.
El capvespre abans, o a primera hora del mateix dia,
darrers raigs de Sol, primers raigs de Sol.
El carro preparat, els llençols a punt,
hem de dur les mongeteres a l'era.
A grans manades arpleguen i omplen els llençols.
Les mans calloses acopen les punyents bajoques i branques.
Un a cada cornaló, nus magistral, llençol fermat.
Quatre mans abraçades, sintonia de cop i força alçadora.
Amb un moviment únic, perfectament sincronitzat,
aixeuen el pesat fardell damunt l'esquena del més fort.
Cap al carro, caminar segur, mans aferrades.
Van carregant, llençol a llençol, el carro de fusta i ferro.
I així, carretada a carretada, fins omplir l'era.
El Sol majestuós castiga ja les terres despullades.
Cal esperar que vagi ben torrat.
Estenen amb les forques els munts de mongeteres,
tot ben arreu en tota l'extensió de l'era,
ben estufades, perquè el Sol eixugui profundament,
i sequi en tota la intensitat possible.
El Sol crema, el Sol rosteix, el Sol seca i eixuga.
- Roig! cap a l'era s'ha dit.
El carretó, de ferro o també de pedra viva, està a punt,
el bigalot en el centre de l'era,
la barra uneix carretó i bigalot,
per donar a les voltes una mateixa ondulació concèntrica.
- Au Roig!, venga mem.
Les cucales posades, el dòcil animal comença l'embranchida,
i dona voltes i més voltes, al trispol de mongeteres.
Les bajoques esclaten, les branques i soques cruixen,
surten impulsades lluny algunes perles blanques.

SEAT
LA AMBICION DE SUPERARSE

AIBSA desitja que passeu unes bones festes de sant Antoni.

AIBSA

C/. Passatge d'es Tren, 1 - 3 - Tels. 54 22 68 - 54 01 96 - SA POBLA

AIBSA INCA

C/ Toni Maura, s/n. INCA - Tel. Prov. 88 08 57